

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου σχετικά με τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

(1999/C 38/08)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

COM(1998) 779 τελικό — 98/0360(CNS)

(Υποβληθείσα από την Επιτροπή στις 21 Δεκεμβρίου 1998)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και κυρίως τα άρθρα της 8 Α, 51 και 235,

την πρόταση της Επιτροπής, η οποία υποβλήθηκε μετά από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και τη διοικητική επιτροπή για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων,

τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι οι κανόνες συντονισμού των εθνικών νομοθεσιών κοινωνικής ασφάλισης εγγράφονται στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και πρέπει να συμβάλουν στη βελτίωση του επιπέδου της ζωής τους και των συνθηκών εργασίας τους·

ότι, λόγω των σημαντικών διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά το προσωπικό πεδίο εφαρμογής τους, είναι προτιμότερο να θεσπιστεί η αρχή σύμφωνα με την οποία ο κανονισμός θα εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα που υπάγονται ή είχαν υπαχθεί στη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης κάποιου κράτους μέλους·

ότι πρέπει να γίνουν σεβαστά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνικών νομοθεσιών κοινωνικής ασφάλισης και να γίνει απλώς επεξεργασία ενός συστήματος συντονισμού·

ότι πρέπει, στο πλαίσιο αυτού του συντονισμού, να εξασφαλιστεί, για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μέσα στο εσωτερικό της Κοινότητας, η ίση μεταχείριση ως προς τις διαφορετικές εθνικές νομοθεσίες·

ότι οι κανόνες συντονισμού πρέπει να εξασφαλίζουν στα πρόσωπα που μετακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και στους δικαιούχους τους και στους επιζώντες, τη διατήρηση των κεκτημένων ή των σε διαδικασία απόκτησης δικαιωμάτων και πλεονεκτημάτων·

ότι οι στόχοι αυτοί πρέπει να επιτευχθούν, ιδίως με τον συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνουν υπόψη τους οι διάφορες εθνικές νομοθεσίες για τη θεμελίωση και τη διατήρηση δικαιώματος σε παροχές, όπως και για τον υπολογισμό τους, καθώς και από την υπηρεσία παροχών σε διάφορες κατηγορίες προσώπων που καλύπτονται από τον κανονισμό.

ότι στο εσωτερικό της Κοινότητας, δεν αιτιολογείται, κατ' αρχήν, να εξαρτώνται τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης από τον τόπο κατοικίας του ενδιαφερομένου· ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, κυρίως όσον αφορά τις ειδικές παροχές που συνδέονται με το οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον του ενδιαφερομένου, ο τόπος κατοικίας μπορεί ληφθεί υπόψη·

ότι τα πρόσωπα που μετακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας πρέπει να υπάγονται στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ενός μόνο κράτους μέλους, ώστε να αποφεύγεται η ανάμειξη πολλών ισχυουσών εθνικών νομοθεσιών και οι περιπλοκές που είναι δυνατόν να προκύψουν·

ότι, με σκοπό να εξασφαλιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ίση μεταχείριση για όλα τα πρόσωπα που εργάζονται στο έδαφος ενός κράτους μέλους, είναι καλό να καθοριστεί ως ισχύουσα νομοθεσία, γενικά, η νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο ενδιαφερόμενος ασκεί τη μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητά του·

ότι πρέπει να μην ισχύει ο γενικός αυτός κανόνας σε ειδικές περιπτώσεις που αιτιολογούν κάποιο άλλο κριτήριο σύνδεσης·

ότι, όσον αφορά τις παροχές ασθένειας και μητρότητας, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί προστασία για τα πρόσωπα που κατοικούν ή διαμένουν σε άλλο από το αρμόδιο κράτος μέλος·

ότι η συγκεκριμένη θέση των αιτούντων και των δικαιούχων σύνταξης και των μελών της οικογένειάς τους απαιτεί προσαρμοσμένες στην κατάστασή αυτή διατάξεις όσον αφορά την ασφάλιση ασθένειας·

ότι είναι σημαντικό, όσον αφορά τις παροχές αναπηρίας, να γίνει επεξεργασία ενός συστήματος συντονισμού το οποίο να σέβεται τις ιδιαιτερότητες των εθνικών νομοθεσιών, κυρίως για την αναγνώριση της αναπηρίας και σε περιπτώσεις επιδείνωσής της·

ότι πρέπει να γίνει επεξεργασία ενός συστήματος εκκαθάρισης των παροχών γήρατος και επιζώντων εφόσον ο ενδιαφερόμενος είχε υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών·

ότι πρέπει να προβλεφθεί ένα ποσό σύνταξης το οποίο θα υπολογίζεται με τη μέθοδο του συνυπολογισμού και της αναλογικότητας και θα εξασφαλίζεται από το κοινοτικό δίκαιο, όταν η εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων των ρητρών για τη μείωση, την αναστολή ή την κατάργηση, αποδεικνύεται λιγότερο ευνοϊκή από την εν λόγω μέθοδο·

ότι, για να προστατευτούν οι διακινούμενοι εργαζόμενοι και οι επιζώντες τους από την υπερβολικά αυστηρή εφαρμογή των εθνικών ρητρών σχετικά με τη μείωση, την αναστολή ή την κατάργηση, είναι αναγκαίο να προστεθούν διατάξεις οι οποίες θα ρυθμίζουν αυστηρά την εφαρμογή των ρητρών αυτών·

ότι, όσον αφορά τις παροχές εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, είναι σημαντικό για να εξασφαλιστεί η προστασία, να ρυθμιστεί η κατάσταση των προσώπων που κατοικούν ή διαμένουν σε άλλο από το αρμόδιο κράτος μέλος·

ότι πρέπει να περιληφθούν τα επιδόματα θανάτου στις παροχές ασθένειας σε είδος·

ότι, με σκοπό να επιτραπεί η κινητικότητα των προσώπων με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ένας περισσότερο ολοκληρωμένος συντονισμός μεταξύ των συστημάτων ασφάλισης, πρόνοιας και ανεργίας όλων των κρατών μελών·

ότι, με αυτό το πνεύμα, για να διευκολυνθεί η αναζήτηση εργασίας στα διάφορα κράτη μέλη, πρέπει να χορηγηθεί στον εργαζόμενο που δεν έχει απασχόληση το δικαίωμα, μέσα σε συγκεκριμένα όρια, για παροχές ανεργίας που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στην οποία είχε υπαχθεί για τελευταία φορά·

ότι, για να αποφευχθούν οι αδικαιολόγητες απώλειες παροχών, πρέπει να προβλεφθούν συγκεκριμένοι κανόνες συντονισμού για τις παροχές προσύνταξης·

ότι, για να αποφευχθούν οι αδικαιολόγητες σφευγές παροχών, πρέπει να προβλεφθούν κανόνες προτεραιότητας σε περίπτωση σφύρευσης δικαιωμάτων για οικογενειακές παροχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους και σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας κατοικίας των μελών της οικογένειας·

ότι είναι αναγκαίο να συγκροτηθεί μια διοικητική επιτροπή η οποία θα αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της κυβέρνησης κάθε κράτους μέλους και θα είναι επιφορτισμένη, κυρίως, με την εξέταση όλων των διοικητικών θεμάτων ή των θεμάτων ερμηνείας που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών·

ότι είναι αποδεδειγμένο πως η εξέλιξη και η χρήση των υπηρεσιών τηλεπληροφορικής για την ανταλλαγή πληροφοριών απαιτεί τη δημιουργία, υπό την αιγίδα της διοικητικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων, μιας τεχνικής επιτροπής με συγκεκριμένες αρμοδιότητες στους τομείς επεξεργασίας των πληροφοριών·

ότι η χρήση των υπηρεσιών τηλεπληροφορικής για την ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των φορέων απαιτεί διατάξεις οι οποίες θα εγγυώνται ότι τα έγγραφα που ανταλλάσσονται με ηλεκτρονικά μέσα είναι αποδεκτά όπως και τα έντυπα έγγραφα·

ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών γίνονται τηρώντας τις κοινοτικές διατάξεις όσον αφορά την προστασία των φυσικών προσώπων σχετικά με την επεξεργασία στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα·

ότι είναι αναγκαίο να προβλεφθούν ειδικές διατάξεις που θα ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνικών νομοθεσιών για να διευκολυνθεί η εφαρμογή των κανόνων συντονισμού·

ότι, σύμφωνα με το αίτημα για απλοποίηση του Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στο Εδιμβούργο το Δεκέμβριο του 1992 και με σεβασμό στη διαφάνεια και την ευκρίνεια, πρέπει να απλοποιηθούν οι κανόνες συντονισμού·

ότι πρέπει να αντικατασταθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 «περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας»⁽¹⁾·

ότι αυτό συμφωνεί με τις διατάξεις της τρίτης παραγράφου του άρθρου 3 Β της Συνθήκης·

(¹) ΕΕ L 149 της 5.7.1971, σ. 2.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα άτομα τα οποία υπάγονται ή είχαν υπαχθεί στη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης ενός ή περισσότερων κρατών μελών καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους και στους επιζώντες τους.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής καθ' ύλη

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις νομοθεσίες κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν ιδίως:

- α) ασθένεια·
- β) μητρότητα·
- γ) αναπηρία·
- δ) γήρας·
- ε) εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες·
- στ) επιζώντες·
- ζ) θάνατο·
- η) ανεργία·
- ι) προσύνταξη·
- ι) οικογένεια.

2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε συστήματα κοινωνικής ασφάλισης γενικά ή ειδικά, με συνεισφορά ή χωρίς συνεισφορά καθώς και σε συστήματα που αφορούν τις υποχρεώσεις του εργοδότη ή του εφοπλιστή.

3. Ωστόσο, οι διατάξεις που τίτλου III δεν θιγούν τις διατάξεις της νομοθεσίας των κρατών μελών που αφορούν τις υποχρεώσεις του εφοπλιστή.

4. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην κοινωνική πρόνοια.

Άρθρο 3

Ίση μεταχείριση

1. Τα πρόσωπα που κατοικούν στο έδαφος ενός κράτους μέλους και στα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού υπόκεινται στις υποχρεώσεις και έχουν τα δικαιώματα που παρέχει η νομοθεσία κάθε κράτους μέλους με τις ίδιες συνθήκες που ισχύουν και για τους υπηκόους του, με την επιφύλαξη των ιδιαίτερων διατάξεων που περιέχονται στον παρόντα κανονισμό.

2. Το κράτος μέλος, του οποίου οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις επιφέρουν νομικά αποτελέ-

σματα με βάση στοιχεία ή γεγονότα, λαμβάνει υπόψη του, στο βαθμό που είναι απαραίτητο, τα ανάλογα στοιχεία ή γεγονότα που έχουν συμβεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος σαν να είχαν συμβεί στο έδαφός του.

3. Μια παροχή η οποία χορηγείται σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους θεωρείται, για την εφαρμογή της νομοθεσίας κάποιου άλλου κράτους μέλους, σαν παροχή που χορηγήθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του τελευταίου κράτους μέλους.

Άρθρο 4

Συνυπολογισμός των περιόδων

Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους, σύμφωνα με τη νομοθεσία του οποίου η απόκτηση, η διατήρηση ή η ανάκτηση δικαιώματος για παροχές υπάγεται στη συμπλήρωση των περιόδων ασφάλισης, απασχόλησης ή κατοικίας, λαμβάνει υπόψη του, στο βαθμό που είναι απαραίτητο, τις περιόδους ασφάλισης, απασχόλησης ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να επρόκειτο για περιόδους που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει το ίδιο.

Άρθρο 5

Άρση των ρητρών κατοικίας

Μία παροχή που οφείλεται σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν δεν είναι δυνατόν να απορριφθεί ή να υποστεί οποιαδήποτε μείωση, τροποποίηση, αναστολή, κατάργηση ή κατάσχεση λόγω του ότι ο δικαιούχος κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους από εκείνο στο οποίο βρίσκεται ο φορέας οφειλέτης της παροχής, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που περιέχονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 6

Σχέσεις του κανονισμού αυτού με τα άλλα μέσα συντονισμού

Στο πεδίο εφαρμογής του, ο παρών κανονισμός αντικαθιστά κάθε σύμβαση κοινωνικής ασφάλισης.

Άρθρο 7

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού:

- α) ο όρος «μισθωτή δραστηριότητα» προσδιορίζει μια δραστηριότητα η οποία θεωρείται ως τέτοια για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκείται αυτή η δραστηριότητα·

- β) ο όρος «μη μισθωτή δραστηριότητα» προσδιορίζει μια δραστηριότητα η οποία θεωρείται ως τέτοια για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκείται αυτή η δραστηριότητα.
- γ) ο όρος «εποχιακά εργαζόμενος» προσδιορίζει κάθε πρόσωπο το οποίο μεταβαίνει στο έδαφος άλλου κράτους μέλους από εκείνο στο οποίο κατοικεί, με σκοπό να εκτελέσει εκεί, για λογαριασμό μιας επιχείρησης ή ενός εργοδότη αυτού του κράτους, μια εργασία με χαρακτήρα εποχιακό, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει σε καμία περίπτωση τους οκτώ μήνες εάν διαμένει στο έδαφος του εν λόγω κράτους όσο διαρκεί η εργασία του· με τον όρο εργασία εποχιακού χαρακτήρα, πρέπει να εννοείται κάθε εργασία η οποία εξαρτάται από το ρυθμό των εποχών και η οποία ελαττώνεται αυτόματα κάθε χρόνο.
- δ) ο όρος «ασφαλισμένος» προσδιορίζει κάθε πρόσωπο που πληρεί τους όρους που τίθενται από τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους για να έχει δικαίωμα σε παροχές, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.
- ε) ο όρος «μέλος της οικογένειας» σημαίνει:
- 1) για την εφαρμογή αυτού του κανονισμού εκτός από το κεφάλαιο I του τίτλου III:

κάθε πρόσωπο το οποίο έχει δικαιώματα που απορρέουν και ορίζεται ή υπάγεται ως μέλος της οικογένειας ή χαρακτηρίζεται ως μέλος του νοικοκυριού από τη νομοθεσία σύμφωνα με την οποία χορηγούνται οι παροχές·
  - 2) για την εφαρμογή του κεφαλαίου I του τίτλου III (ασθένεια και μητρότητα):

ο όρος «μέλος της οικογένειας» σημαίνει κάθε πρόσωπο που έχει δικαιώματα που απορρέουν και ορίζεται ή υπάγεται ως μέλος της οικογένειας ή χαρακτηρίζεται ως μέλος του νοικοκυριού από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί. Εάν αυτό το πρόσωπο δεν έχει αναγνωριστεί ως τέτοιο δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους στο οποίο κατοικεί, ο όρος αυτός καλύπτει επίσης το πρόσωπο το οποίο ορίζεται ή υπάγεται ως μέλος της οικογένειας ή χαρακτηρίζεται ως μέλος του νοικοκυριού από τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους για τον δικαιούχο των παροχών. Ωστόσο, εάν αυτές οι νομοθεσίες θεωρούν ως μέλος της οικογένειας ή του νοικοκυριού μόνο τα πρόσωπα που ζουν κάτω από τη στέγη του ασφαλισμένου, ο όρος αυτός θεωρείται ότι πληρείται εφόσον το συγκεκριμένο πρόσωπο συντηρείται κυρίως από τον τελευταίο.
- στ) ο όρος «κατοικία» σημαίνει τον τόπο στον οποίο ένα πρόσωπο κατοικεί συνήθως και στον οποίο βρίσκεται επίσης το σύνθηρες κέντρο των συμφερόντων του.
- ζ) ο όρος «διαμονή» σημαίνει την προσωρινή διαμονή.
- η) ο όρος «νομοθεσία» σημαίνει, για κάθε κράτος μέλος, τους νόμους, τους κανονισμούς, τις καταστατικές διατάξεις και όλα τα άλλα μέτρα εφαρμογής που αφορούν τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1.
- Ο όρος αυτός περιλαμβάνει τις συμβατικές διατάξεις που αποτέλεσαν αντικείμενο απόφασης των κυβερνήσεων και έγιναν υποχρεωτικές ή διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής τους.
- Ο όρος αυτός περιλαμβάνει επίσης τις συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης που έχουν υπογραφεί μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και ενός ή περισσότερων κρατών που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ι) ο όρος «αρμόδια αρχή» σημαίνει, για κάθε κράτος μέλος, το υπουργείο, τα υπουργεία ή κάποια άλλη αντίστοιχη αρχή από την οποία διέπονται, στο σύνολο ή σε κάποιο μέρος του εδάφους του κράτους για το οποίο πρόκειται, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.
- θ) ο όρος «διοικητική επιτροπή» προσδιορίζει την επιτροπή που προβλέπεται από το άρθρο 56.
- ι) ο όρος «φορέας» προσδιορίζει, για κάθε κράτος μέλος, την αρχή ή τον οργανισμό που είναι επιφορτισμένος με την εφαρμογή όλης ή μέρους της νομοθεσίας.
- ια) ο όρος «αρμόδιος φορέας» προσδιορίζει:
- i) το φορέα στον οποίο υπάγεται ο ενδιαφερόμενος τη στιγμή της αίτησης των παροχών
ή
  - ii) το φορέα από τον οποίο ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα σε παροχές ή θα είχε δικαίωμα σε παροχές εάν κατοικούσε ή εάν το μέλος ή τα μέλη της οικογένειάς του κατοικούσαν στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο θρίσκεται αυτός ο φορέας
ή
  - iii) το φορέα που έχει οριστεί από την αρμόδια αρχή του συγκεκριμένου κράτους μέλους
ή
  - iv) εάν πρόκειται για σύστημα που αφορά τις υποχρεώσεις του εργοδότη σχετικά με τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, είτε ο εργοδότης ή ο ασφαλιστής που τον υποκαθιστά, είτε, ελλείψει αυτού, ο οργανισμός ή η αρχή που έχει οριστεί από την αρμόδια αρχή του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

- ιβ) οι όροι «φορείς του τόπου κατοικίας» και «φορείς του τόπου διαμονής» προσδιορίζουν αντίστοιχα το φορέα που έχει τη δικαιοδοσία να χορηγεί παροχές τον τόπο στον οποίο κατοικεί ο ενδιαφερόμενος και το φορέα που έχει τη δικαιοδοσία να χορηγεί παροχές στον τόπο στον οποίο διαμένει ο ενδιαφερόμενος, σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει αυτός ο φορέας ή, εάν δεν υφίσταται τέτοιος φορέας, ο φορέας που έχει οριστεί από την αρμόδια αρχή του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους·
- ιγ) ο όρος «αρμόδιο κράτος» προσδιορίζει το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο αρμόδιος φορέας·
- ιδ) ο όρος «περίοδος ασφάλισης» σημαίνει τις περιόδους εισφοράς, μη μισθωτής απασχόλησης ή δραστηριότητας όπως αυτές ορίζονται ή γίνονται αποδεκτές ως περίοδοι ασφάλισης από τη νομοθεσία σύμφωνα με την οποία έχουν συμπληρωθεί ή θεωρούνται ως συμπληρωμένες, καθώς και όλες τις εξομοιωμένες περιόδους στο βαθμό που έχουν αναγνωρισθεί από αυτή τη νομοθεσία ως ισοδύναμες με τις περιόδους ασφάλισης·
- ιε) οι όροι «περίοδος μη μισθωτής απασχόλησης» ή «περίοδος μη μισθωτής δραστηριότητας» προσδιορίζουν τις περιόδους αυτές όπως ορίζονται ή γίνονται αποδεκτές ως τέτοιες από τη νομοθεσία σύμφωνα με την οποία έχουν συμπληρωθεί, καθώς και όλες τις εξομοιωμένες περιόδους στο βαθμό που έχουν αναγνωρισθεί από αυτή τη νομοθεσία ως ισοδύναμες με τις περιόδους μη μισθωτής απασχόλησης ή τις περιόδους μη μισθωτής δραστηριότητας·
- ιστ) ο όρος «περίοδος κατοικίας» προσδιορίζει τις περιόδους όπως αυτές ορίζονται ή γίνονται αποδεκτές ως τέτοιες από τη νομοθεσία σύμφωνα με την οποία έχουν συμπληρωθεί ή θεωρούνται ότι έχουν συμπληρωθεί·
- ιζ) ο όρος «σύνταξη» περιλαμβάνει επίσης τα εισοδήματα, τις εφάπαξ παροχές που είναι δυνατόν να τις αντικαταστήσουν και τις αποδόσεις των εισφορών, καθώς και, με την επιφύλαξη των διατάξεων του τίτλου III, τις προσαυξήσεις αναπροσαρμογής ή τα συμπληρωματικά επιδόματα·
- ιη) ο όρος «παροχές σύνταξης» σημαίνει: όλες τις παροχές σε χρήμα, εκτός από τις πρόωρες παροχές γήρατος, που χορηγούνται μετά από μια συγκεκριμένη ηλικία, σε εργαζόμενο ο οποίος είναι άνεργος, μέχρι την ηλικία της συνταξιοδότησης ή της μη μειωμένης πρόωρης συνταξιοδότησης και το δικαίωμα για τις οποίες δεν προϋποθέτει να βρίσκεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του αρμόδιου κράτους· πρόωρη παροχή γήρατος είναι η παροχή που χορηγείται πριν την κανονική ηλικία συνταξιοδότησης και η χορήγηση της οποίας είτε εξακολουθεί κατά την ηλικία αυτή είτε αντικαθίσταται από άλλη παροχή γήρατος·
- ιθ) ο όρος «επίδομα θανάτου» προσδιορίζει κάθε ποσό που καταβάλλεται μία μόνο φορά σε περίπτωση θανάτου, εκτός από τις εφάπαξ παροχές που προβλέπονται στο στοιχείο ιζ).

ΤΙΤΛΟΣ II

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 8

Γενικοί κανόνες

1. Τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός υπάγονται στη νομοθεσία ενός μόνο κράτους μέλους. Η νομοθεσία αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου.
2. Για την εφαρμογή του παρόντος τίτλου, τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα για μια παροχή, εκτός από τις παροχές αναπηρίας ή γήρατος, λόγω της άσκησης μισθωτής ή μη μισθωτής δραστηριότητας, θεωρείται ότι ασκούν αυτή τη δραστηριότητα.
3. Για την εφαρμογή του παρόντος τίτλου, η εργασία που εκτελείται επάνω σε πλοίο το οποίο ταξιδεύει υπό τη σημαία ενός κράτους μέλους θεωρείται ως εργασία που εκτελείται στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους.
4. Με την επιφύλαξη των άρθρων 9 έως 13:
  - α) το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος ενός κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού·
  - β) οι δημόσιοι υπάλληλοι ή οι προς αυτούς εξομοιούμενοι υπόκεινται στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία που τους απασχολεί·
  - γ) το πρόσωπο που καλείται ή καλείται εκ νέου να υπηρετήσει τη στρατιωτική ή πολιτική του θητεία σε ένα κράτος μέλος υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού·
  - δ) άλλο πρόσωπο, εκτός από αυτά που αναφέρονται στα σημεία α) έως γ), υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος κανονισμού που τους εξασφαλίζουν παροχές δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσότερων άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 9

Ειδικό κανόνες σε περίπτωση απόσπασης

1. Το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος ενός κράτους μέλους και το οποίο μεταβαίνει στο έδαφος άλλου κράτους μέλους να εκτελέσει εργασία για λογαριασμό του εργοδότη του, ο οποίος απασχολεί συνήθως προσωπικό στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους, εξακολουθεί να υπόκειται στην νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους, με την προϋπόθεση ότι η προβλεπόμενη διάρκεια αυτής της εργασίας δεν υπερβαίνει τους δώδεκα

μήνες και ότι δεν έχει αποσταλεί σε αντικατάσταση άλλου προσώπου στη διάρκεια της απόσπασής του.

2. Το πρόσωπο που ασκεί κανονικά μια μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος ενός κράτους μέλους και το οποίο μεταβαίνει να εκτελέσει αυτή την ίδια δραστηριότητα στο έδαφος ενός άλλου κράτους μέλους εξακολουθεί να υπόκειται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, με την προϋπόθεση ότι η προβλεπόμενη διάρκεια αυτής της εργασίας δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

Άρθρο 10

Άσκηση δραστηριοτήτων στο έδαφος δύο ή περισσότερων κρατών μελών

1. Το πρόσωπο που ασκεί κανονικά μια μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος δύο ή περισσότερων κρατών μελών υπόκειται:

- α) στην νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί, εάν ασκεί ουσιαστική δραστηριότητα στο έδαφος αυτό·
- β) στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχουν την έδρα τους ή την κατοικία τους η επιχείρηση ή ο εργοδότης που κυρίως το απασχολούν, εάν δεν ασκεί ουσιαστικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί.

2. Το πρόσωπο που ασκεί κανονικά μια μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος δύο ή περισσότερων κρατών μελών υπόκειται:

- α) στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί, εάν ασκεί ουσιαστική δραστηριότητα στο έδαφος αυτό·
- β) στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το κέντρο των συμφερόντων των δραστηριοτήτων του, εάν δεν ασκεί ουσιαστική δραστηριότητα στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί.

3. Το πρόσωπο το οποίο ασκεί κανονικά μισθωτή δραστηριότητα και μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος διαφόρων κρατών μελών υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκεί μισθωτή δραστηριότητα ή, εάν ασκεί τέτοια δραστηριότητα στο έδαφος δύο ή περισσότερων κρατών μελών, στη νομοθεσία που προσδιορίζεται σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο.

4. Ένα πρόσωπο, το οποίο εργάζεται ως δημόσιος υπάλληλος ή ως μέλος προσωπικού εξομοιούμενου προς αυτούς και υπόκειται σε ειδικό σύστημα για τους δημόσιους υπαλλήλους ενός κράτους μέλους και το οποίο ασκεί ταυτόχρονα μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος ενός ή περισσότερων άλλων κρατών μελών, υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους μέλους από το οποίο καλύπτεται με την ιδιότητά του ως δημόσιου υπαλλήλου ή ως μέλους προσωπικού εξομοιούμενου προς αυτούς.

5. Το πρόσωπο που αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους αντιμετωπίζεται, για τους σκοπούς της εφαρμογής της νομοθεσίας που καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, σαν να ασκούσε το σύνολο των μισθωτών ή μη μισθωτών δραστηριοτήτων του στο έδαφος του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Άρθρο 11

Κανόνες που αφορούν την προαιρετική ασφάλιση ή την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης

1. Τα άρθρα 8 έως 10 δεν εφαρμόζονται όσον αφορά την προαιρετική ασφάλιση ή την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης παρά μόνον εάν, για κάποιον από τους κλάδους που καλύπτονται από το άρθρο 2, παράγραφος 1, σε κάποιο κράτος μέλος υπάρχει μόνον το σύστημα της προαιρετικής ασφάλισης.

2. Ωστόσο, όσον αφορά την αναπηρία, το γήρας και το θάνατο (συντάξεις), ο ενδιαφερόμενος μπορεί να γίνει δεκτός στην προαιρετική ασφάλιση ή την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης κάποιου κράτους μέλους, ακόμη και αν υπόκειται υποχρεωτικά στη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, στο βαθμό που η σώρευση αυτή είναι αποδεκτή ρητά ή σιωπηρά από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους.

Άρθρο 12

Ειδικό κανόνες για το προσωπικό που υπηρετεί στις διπλωματικές αποστολές και τις προξενικές υπηρεσίες καθώς και για το επικουρικό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

1. Οι διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 4, στοιχείο α) ισχύουν για τα μέλη του προσωπικού που υπηρετεί στις διπλωματικές αποστολές ή τις προξενικές υπηρεσίες και για τους ιδιωτικούς οικιακούς βοηθούς που ευρίσκονται στην υπηρεσία των υπαλλήλων των αποστολών ή υπηρεσιών αυτών.

2. Πάντως, οι εργαζόμενοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι οποίοι είναι υπήκοοι του κράτους μέλους που διαπιστεύει ή αποστέλλει μπορούν να επιλέξουν την εφαρμογή της νομοθεσίας του κράτους αυτού. Το δικαίωμα αυτό επιλογής είναι δυνατόν να ασκείται εκ νέου στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους και δεν έχει αναδρομική ισχύ.

3. Τα μέλη του επικουρικού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μπορούν να επιλέξουν την υπαγωγή στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου απασχολούνται ή του κράτους μέλους στη νομοθεσία του οποίου είχαν υπαχθεί τελευταία ή του κράτους μέλους του οποίου είναι υπήκοοι, αν πρόκειται περί διατάξεων που δεν αφορούν τα οικογενειακά επιδόματα, η χορήγηση των οποίων ρυθμίζεται από τους όρους εργασίας που ισχύουν για τα μέλη του προσωπικού αυτού. Το δικαίωμα αυτό επιλογής, το οποίο είναι δυνατόν να ασκηθεί μία μόνο φορά, ισχύει από την ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας.

*Άρθρο 13***Εξαιρέσεις από τις διατάξεις των άρθρων 8 έως 12**

1. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, οι αρμόδιες αρχές των κρατών αυτών ή οι οργανισμοί που έχουν οριστεί από τις αρχές αυτές μπορούν να προβλέψουν, με κοινή συμφωνία, προς το συμφέρον ορισμένων κατηγοριών προσώπων ή ορισμένων προσώπων, εξαιρέσεις από τις διατάξεις των άρθρων 8 έως 12.

2. Ο δικαιούχος σύνταξης, η οποία οφείλεται με βάση τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους ή συντάξεων που οφείλονται με βάση της νομοθεσίες περισσότερων κρατών μελών, ο οποίος κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, είναι δυνατόν να εξαιρεθεί, εάν το ζητήσει, από την εφαρμογή της νομοθεσίας του τελευταίου αυτού κράτους, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει υπαχθεί στη νομοθεσία αυτή λόγω άσκησης μισθωτής ή μη μισθωτής δραστηριότητας.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΟΧΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ*Άρθρο 14***Κατοικία σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο κράτος**

Ο ασφαλισμένος για ασθένεια ή μητρότητα ή τα μέλη της οικογένειάς του, που κατοικούν στο έδαφος ενός κράτους μέλους άλλου από το αρμόδιο κράτος, έχουν δικαίωμα στο κράτος κατοικίας τους για τις παροχές σε είδος συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων θανάτων που χορηγούνται, για λογαριασμό του αρμόδιου φορέα, από τον φορέα του τόπου κατοικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, σαν να ήταν ασφαλισμένοι δυνάμει της νομοθεσίας αυτής. Έχουν επίσης δικαίωμα στο κράτος κατοικίας για τις παροχές σε χρήμα που χορηγούνται από τον αρμόδιο φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

*Άρθρο 15***Διαμονή στο αρμόδιο κράτος ενώ η κατοικία βρίσκεται σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο**

Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 14 μπορούν επίσης να λάβουν παροχές στο έδαφος του αρμόδιου κράτους. Οι παροχές αυτές χορηγούνται από τον αρμόδιο φορέα και με επιβάρυνσή του, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του κράτους αυτού, όπως εάν ο ενδιαφερόμενος κατοικούσε σε αυτό.

*Άρθρο 16***Διαμονή εκτός του αρμόδιου κράτους — Γενικοί κανόνες**

Με την επιφύλαξη των ευνοϊκότερων διατάξεων του άρθρου 17 ο ασφαλισμένος για ασθένεια ή μητρότητα ή τα μέλη της

οικογένειάς του, που διαμένουν στο έδαφος ενός κράτους μέλους άλλου από το αρμόδιο κράτος, έχουν δικαίωμα στις παροχές σε είδος συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων θανάτων που χορηγούνται ως άμεσα απαραίτητες, για λογαριασμό του αρμόδιου φορέα, από τον φορέα του τόπου διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, σαν να ήταν ασφαλισμένοι δυνάμει της νομοθεσίας αυτής. Τα πρόσωπα αυτά έχουν επίσης δικαίωμα στις παροχές σε χρήμα που χορηγούνται από τον αρμόδιο φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

*Άρθρο 17***Διαμονή εκτός του αρμόδιου κράτους — Ειδικοί κανόνες**

1. Το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο κράτος, καθώς και ο/η σύζυγός του και τα συντηρούμενα τέκνα του που τον συνοδεύουν, επωφελούνται των διατάξεων του άρθρου 14 όπως εάν κατοικούσαν στο έδαφος του κράτους στο οποίο ασκείται η μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα ή του οποίου φέρει τη σημαία το πλοίο επί του οποίου ο εργαζόμενος ασκεί τη μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητά του.

2. Το πρόσωπο το οποίο διαμένει σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο κράτος για να παρακολουθήσει εκεί σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση με στόχο εξειδίκευση επίσημα αναγνωρισμένη από τις αρχές του κράτους μέλους, καθώς και ο/η σύζυγός του και τα συντηρούμενα τέκνα του που το συνοδεύουν όσο διαρκεί η διαμονή του, επωφελούνται από τις διατάξεις του άρθρου 14 κατά τη διαμονή στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο το πρόσωπο αυτό παρακολουθεί τις σπουδές ή την κατάρτισή του όπως εάν κατοικούσαν στο έδαφος του τελευταίου αυτού κράτους.

3. Το πρόσωπο για το οποίο ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 50, καθώς και ο/η σύζυγός του και τα συντηρούμενα τέκνα του που το συνοδεύουν, επωφελούνται των διατάξεων του άρθρου 14 όπως εάν κατοικούσαν στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο αναζητά εργασία.

4. Το πρόσωπο το οποίο, πριν συνταξιοδοτηθεί, είχε επωφεληθεί από τις δυνατότητες που προβλέπονται στα άρθρα 14 και 15 καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του διατηρούν τα δικαιώματα αυτά μετά τη συνταξιοδότηση.

*Άρθρο 18***Έγκριση για παροχή κατάλληλης περίθαλψης εκτός του αρμόδιου κράτους**

Το πρόσωπο το οποίο έχει την έγκριση του αρμόδιου φορέα για να μεταβεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προκειμένου να του παρασχεθεί κατάλληλη για την κατάστασή του περίθαλψη έχει δικαίωμα στις παροχές σε είδος που χορηγούνται, για λογαριασμό του αρμόδιου φορέα, από τον φορέα του τόπου διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, σαν να ήταν ασφαλισμένο δυνάμει

της νομοθεσίας αυτής. Η έγκριση πρέπει να χορηγείται εφόσον η περίθαλψη για την οποία πρόκειται περιλαμβάνεται στις παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του αρμόδιου κράτους μέλους ή στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο ενδιαφερόμενος και εφόσον η περίθαλψη αυτή δεν είναι δυνατόν, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας κατάστασης της υγείας του και της πιθανής εξέλιξης της ασθένειας, να του παρασχεθεί μέσα στην απαιτούμενη προθεσμία.

Άρθρο 19

Υπολογισμός των παροχών σε χρήμα

1. Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους η νομοθεσία του οποίου προβλέπει ότι ο υπολογισμός των παροχών σε χρήμα στηρίζεται σε ένα μέσο εισόδημα ή στη βάση της μέσης εισφοράς καθορίζει αυτό το μέσο εισόδημα ή αυτή τη βάση της μέσης εισφοράς υπολογίζοντας αποκλειστικά τα διαπιστωμένα εισοδήματα ή τις βάσεις της εισφοράς που εφαρμόζονται κατά τις περιόδους που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με την εν λόγω νομοθεσία.

2. Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους του οποίου η νομοθεσία προβλέπει ότι ο υπολογισμός των παροχών σε χρήμα βασίζεται στο κατ' αποκοπή εισόδημα λαμβάνει υπόψη του αποκλειστικά το κατ' αποκοπή εισόδημα ή, ενδεχομένως, το μέσο όρο των κατ' αποκοπή εισοδημάτων που αντιστοιχούν στις περιόδους που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή.

Άρθρο 20

Δικαιούχος σύνταξης — παροχές σε είδος

1. Ο δικαιούχος μιας ή περισσότερων συντάξεων και τα μέλη της οικογένειάς του έχουν δικαίωμα στο κράτος κατοικίας στις παροχές σε είδος συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων θανάτου που χορηγούνται, για λογαριασμό όλων των κρατών που καταβάλλουν σύνταξη, από το φορέα του τόπου κατοικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, σαν να ήταν δικαιούχος μιας ή περισσότερων συντάξεων βάσει αυτής μόνο της νομοθεσίας.

2. Η επιβάρυνση των παροχών μοιράζεται μεταξύ των κρατών μελών που καταβάλλουν σύνταξη ανάλογα με τις περιόδους που έχουν συμπληρωθεί σε κάθε κράτος μέλος, κατά το μέτρο που ο ενδιαφερόμενος θα είχε δικαίωμα στις παροχές δυνάμει της νομοθεσίας κάθε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους εάν κατοικούσε στο έδαφός τους.

3. Στην περίπτωση που οι άλλοι ασφαλισμένοι συνταξιούχοι στο κράτος κατοικίας υπόκεινται σε εισφορές, υπόκειται επίσης και ο δικαιούχος σύνταξης. Το προϊόν των εισφορών αυτών θα μοιραστεί μεταξύ των κρατών που καταβάλλουν σύνταξη, ανάλογα με τις περιόδους που συμπληρώθηκαν σε κάθε κράτος μέλος.

4. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή οι αρμόδιες αρχές των κρατών αυτών, μπορούν να προβλέψουν άλλους τρόπους απόδοσης ή να απορρίψουν κάθε απόδοση μεταξύ των φορέων της δικαιοδοσίας τους.

Άρθρο 21

Δικαιούχος σύνταξης και μέλη της οικογένειάς του — παροχές σε χρήμα

Ο δικαιούχος σύνταξης ή ο αιτών σύνταξη και τα μέλη της οικογένειάς του έχουν δικαίωμα στις παροχές σε χρήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου σχετικά με την αναπηρία.

Άρθρο 22

Οι αιτών σύνταξη και τα μέλη της οικογένειάς του

Τα άρθρα 20 και 21 ισχύουν κατ' αναλογία για το πρόσωπο το οποίο, κατά την εξέταση της αίτησης σύνταξης, παύει να έχει δικαίωμα σε παροχές ασθένειας συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων θανάτου βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους που ήταν τελευταία αρμόδιο.

Άρθρο 23

Δικαίωμα στις παροχές που υπάρχουν στη χώρα κατοικίας

Σε περίπτωση κατοικίας των μελών της οικογένειας στο έδαφος ενός κράτους μέλους σύμφωνα με τη νομοθεσία του οποίου το δικαίωμα στις παροχές σε είδος συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων θανάτου δεν υπόκειται σε προϋποθέσεις ασφάλισης ή απασχόλησης, οι παροχές σε είδος που τους χορηγούνται θεωρείται ότι χορηγούνται για λογαριασμό του φορέα ο οποίος εφαρμόζει τη νομοθεσία δυνάμει της οποίας το πρόσωπο είναι ασφαλισμένο, εκτός εάν ο/η σύζυγός του ή το πρόσωπο το οποίο είναι επιφορτισμένο με τη φροντίδα των τέκνων ασκεί μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 24

Παροχές σε είδος εξαιρετικής σημασίας

1. Το πρόσωπο το οποίο δικαιούται, για το ίδιο ή για κάποιο μέλος της οικογένειάς του, πρόθεση ή μεγάλο εξοπλισμό ή άλλες παροχές σε είδος εξαιρετικής σημασίας, από το φορέα του κράτους μέλους, πριν ασφαλιστεί δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας από το φορέα του άλλου κράτους μέλους, έχει δικαίωμα στις παροχές αυτές με επιβάρυνση του πρώτου φορέα, ακόμη και αν χορηγηθούν όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο είναι ήδη ασφαλισμένο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του δεύτερου φορέα.

2. Η διοικητική επιτροπή ορίζει τον κατάλογο των παροχών για τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις της πρώτης παραγράφου.

*Άρθρο 25***Συνυπολογισμός των περιόδων για τους εποχιακά εργαζομένους**

Το άρθρο 4 ισχύει για τον εποχιακά εργαζόμενο, ακόμη και όταν πρόκειται για περιόδους που προηγούνται της διακοπής της ασφάλισης οι οποίες έχουν υπερβεί τη διάρκεια που ορίζει η νομοθεσία του αρμόδιου κράτους, με την προϋπόθεση ωστόσο ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει πάψει να είναι ασφαλισμένος για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών.

*Άρθρο 26***Αποδόσεις μεταξύ φορέων**

1. Οι παροχές σε είδος συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων θανάτου που χορηγούνται από το φορέα ενός κράτους μέλους για λογαριασμό του φορέα άλλου κράτους μέλους, δυνάμει των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, αιτιολογούν την ακέραια απόδοση, η οποία καθορίζεται και εκτελείται σύμφωνα με τους τρόπους που προβλέπονται από τον κανονισμό εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 71, σχετικά με τα δικαιολογητικά των πραγματικών δαπανών.

2. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή οι αρμόδιες αρχές των κρατών αυτών, μπορούν να προβλέψουν άλλους τρόπους απόδοσης ή να απορρίψουν κάθε απόδοση μεταξύ των φορέων της δικαιοδοσίας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΠΗΡΙΑ

*Άρθρο 27***Γενική διάταξη**

Τα πρόσωπα που είχαν υπαχθεί στις νομοθεσίες δύο ή περισσότερων κρατών μελών έχουν δικαίωμα στις παροχές σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 3, οι οποίες εφαρμόζονται κατ' αναλογία.

*Άρθρο 28***Συνεκτίμηση εκ μέρους ενός κράτους μέλους των περιόδων χορήγησης παροχών για ανικανότητα προς εργασία από άλλο κράτος μέλος**

Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους η νομοθεσία του οποίου περιλαμβάνει τη χορήγηση παροχών αναπηρίας με την προϋπόθεση ότι, στη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιόδου, ο ενδιαφερόμενος είχε επωφεληθεί από τις παροχές ασθένειας σε χρήμα ή ήταν ανίκανος να εργαστεί, λαμβάνει υπόψη όλες τις περιόδους κατά τις οποίες, βάσει της νομοθεσίας κάποιου άλλου κράτους μέλους ελάμβανε,

για ανικανότητα προς εργασία, παροχές ασθένειας σε χρήμα ή διατήρησης του εισοδήματός του ή παροχές αναπηρίας, σαν να επρόκειτο για μια περίοδο κατά την οποία οι παροχές ασθένειας σε χρήμα του εχορηγούντο δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας ή κατά την οποία ήταν ανίκανος να εργαστεί κατά την έννοια της νομοθεσίας αυτής.

*Άρθρο 29***Επιδείνωση μιας αναπηρίας**

Στην περίπτωση επιδείνωσης μιας αναπηρίας για την οποία ένα πρόσωπο λαμβάνει παροχές βάσει των νομοθεσιών δύο ή περισσότερων κρατών μελών, οι παροχές του χορηγούνται λαμβανομένης υπόψη της επιδείνωσης, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

*Άρθρο 30***Προσδιορισμός του οφειλέτη φορέα σε περίπτωση επανάληψης της χορήγησης των παροχών αναπηρίας**

1. Εάν, μετά από αναστολή των παροχών, πρέπει να επαναληφθεί η χορήγησή τους, η χορήγηση αυτή εξασφαλίζεται από το φορέα ή τους φορείς οι οποίοι ήταν οφειλέτες των παροχών κατά τη στιγμή της αναστολής τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 31.

2. Εάν, μετά την κατάργηση των παροχών, η κατάσταση του ενδιαφερομένου δικαιολογεί τη χορήγηση νέων παροχών, οι παροχές αυτές χορηγούνται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

*Άρθρο 31***Μετατροπή των παροχών αναπηρίας σε παροχές γήρατος**

1. Οι παροχές αναπηρίας μετατρέπονται, ενδεχομένως, σε παροχές γήρατος, κατά τους όρους που προβλέπονται από τη νομοθεσία ή τις νομοθεσίες δυνάμει των οποίων χορηγήθηκαν, και σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 3.

2. Κάθε φορέας που οφείλει παροχές αναπηρίας, δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους, συνεχίζει να καταβάλλει στο δικαιούχο των παροχών αναπηρίας, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 32, δύναται να αξιώσει παροχές γήρατος δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσότερων κρατών μελών, τις παροχές αναπηρίας που δικαιούται κατά τη νομοθεσία που εφαρμόζει ο φορέας αυτός, μέχρι τη στιγμή κατά την οποία οι διατάξεις της παραγράφου 1 είναι δυνατόν να εφαρμοστούν για το φορέα αυτόν, ή διαφορετικά, καθ' όσο διάστημα ο ενδιαφερόμενος συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να λαμβάνει τις παροχές αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΖΩΝΤΩΝ

Άρθρο 32

Γενικές διατάξεις περί εκκαθάρισης των παροχών, όταν ένα πρόσωπο έχει υπαχθεί στη νομοθεσία δύο ή περισσότερων κρατών μελών

1. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να προδούν στην εκκαθάριση των παροχών, ως προς όλες τις εμπλεκόμενες νομοθεσίες, από τη στιγμή που θα κατατεθεί αίτηση εκκαθάρισης, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητήσει ρητά αναβολή της εκκαθάρισης των παροχών γήρατος εκ μέρους ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή εάν δεν συγκεντρώνει ταυτόχρονα τους απαιτούμενους όρους για όλες τις νομοθεσίες των κρατών μελών στις οποίες είχε υπαχθεί, λαμβανομένου υπόψη του συνυπολογισμού των περιόδων ασφάλισης ή κατοικίας.

2. Εάν ο ενδιαφερόμενος δεν πληρεί, σε μια δεδομένη στιγμή, τις απαιτούμενες από όλες τις νομοθεσίες των κρατών μελών προϋποθέσεις, οι φορείς που εφαρμόζουν μια νομοθεσία της οποίας οι προϋποθέσεις πληρούνται, πρέπει να λάβουν υπόψη τους, σύμφωνα με τον υπολογισμό του άρθρου 34, παράγραφος 1α) ή παράγραφος 2, τις περιόδους που έχουν συμπληρωθεί σύμφωνα με τις νομοθεσίες των οποίων οι προϋποθέσεις δεν πληρούνται, μόνο εάν το αποτέλεσμα του υπολογισμού αυτού είναι υψηλότερο ποσό παροχών.

3. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται κατ' αναλογία εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει ζητήσει ρητά την αναβολή της εκκαθάρισης των παροχών γήρατος.

4. Νέος υπολογισμός πραγματοποιείται αυτόματα εάν γενικά οι απαιτούμενες από τις άλλες νομοθεσίες προϋποθέσεις πληρούνται ή εφόσον ένα πρόσωπο ζητά την εκκαθάριση μιας παροχής γήρατος που έχει αναβληθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1.

5. Οι συνταξιοδοτικές προσαυξήσεις ή τα συνταξιοδοτικά επιδόματα λόγω τέκνων και οι συντάξεις ορφανών χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 33

Συνεκτίμηση των περιόδων ασφάλισης ή κατοικίας για την απόκτηση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση δικαιώματος παροχών

1. Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους λαμβάνει υπόψη του όλες τις περιόδους ασφάλισης ή/και κατοικίας, που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία όλων των άλλων κρατών μελών είτε το πλαίσιο είναι ένα γενικό σύστημα είτε είναι ειδικό.

2. Για τη χορήγηση παροχών ειδικού συστήματος, εάν το απαιτεί η ισχύουσα νομοθεσία, οι περίοδοι που συμπληρώθηκαν στα άλλα κράτη μέλη λαμβάνονται υπόψη μόνο εάν

συμπληρώθηκαν σύμφωνα με αντίστοιχο σύστημα ή εάν δεν υπάρχει στο ίδιο επάγγελμα ή, ενδεχομένως, στην ίδια απασχόληση.

3. Εάν ο ασφαλισμένος δεν πληρεί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να δικαιούται τις παροχές ειδικού συστήματος, οι περίοδοι λαμβάνονται υπόψη, στο ενδιαφερόμενο κράτος, για τη χορήγηση των παροχών του γενικού συστήματος ή, εάν δεν υπάρχει, του συστήματος που εφαρμόζεται στους εργατές ή τους εργαζομένους, ανάλογα με την περίπτωση.

4. Οι περίοδοι που αιτιολογούν παροχές ειδικού συστήματος ενός κράτους μέλους λαμβάνονται επίσης υπόψη για τη χορήγηση των παροχών του γενικού συστήματος ή, εάν δεν υπάρχει, του συστήματος που εφαρμόζεται στους εργατές ή τους εργαζομένους, ανάλογα με την περίπτωση.

*Άρθρο 34***Εκκαθάριση παροχών**

1. Εάν οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους όσον αφορά το δικαίωμα παροχών πληρούνται, χωρίς να είναι απαραίτητος ο συνυπολογισμός των περιόδων, ο αρμόδιος φορέας υπολογίζει το ποσό της οφειλόμενης παροχής:

- α) αφενός, δυνάμει μόνο των διατάξεων της νομοθεσίας που εφαρμόζει (εθνική σύνταξη)·
- β) αφετέρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 (σύνταξη κατ' αναλογία).

2. Εάν οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους για την απόκτηση δικαιώματος παροχών πληρούνται μόνο με τον συνυπολογισμό των περιόδων:

- α) Ο αρμόδιος φορέας υπολογίζει το θεωρητικό ποσό της παροχής την οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος, εάν όλες οι περίοδοι ασφάλισης ή/και κατοικίας που έχει συμπληρώσει σύμφωνα με τις νομοθεσίες των κρατών μελών, είχαν συμπληρωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία εκκαθάρισης της παροχής. Εάν σύμφωνα με αυτή τη νομοθεσία, το ποσό είναι ανεξάρτητο από τη διάρκεια των περιόδων που έχουν συμπληρωθεί, το ποσό αυτό εκλαμβάνεται ως το θεωρητικό ποσό.

- β) Ο αρμόδιος φορέας προσδιορίζει κατόπιν το πραγματικό ποσό της παροχής, βάσει του θεωρητικού ποσού, κατ' αναλογία της διάρκειας των περιόδων ασφαλίσεως ή κατοικίας που συμπληρώθηκαν πριν από την εμφάνιση του κινδύνου, σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει, εν σχέσει προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως και κατοικίας που συμπληρώθηκαν πριν από την εμφάνιση του κινδύνου σύμφωνα με τις νομοθεσίες όλων των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

3. Στο ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2, ο αρμόδιος φορέας εφαρμόζει, ενδεχομένως, το σύνολο των ρητρών μείωσης, αναστολής ή κατάργησης, που προβλέπονται από τη νομοθεσία σύμφωνα

με την οποία οφείλεται η παροχή, μέσα στα όρια που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου στα άρθρα 35 έως 37.

4. Ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα, εκ μέρους του αρμόδιου φορέα κάθε χώρας, στο υψηλότερο ποσό μεταξύ του οφειλόμενου ποσού κατ' εφαρμογή του εθνικού δικαίου και εκείνου που θα οφείλετο κατ' εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

Άρθρο 35

Ρήτρες μείωσης, αναστολής ή κατάργησης, που εφαρμόζονται στις παροχές αναπηρίας, γήρατος ή επιζώντων δυνάμει των νομοθεσιών των κρατών μελών (ρήτρες αντισώρευσης) — Γενικές διατάξεις

1. Εάν δεν αναφέρεται κάτι διαφορετικό από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, οι ρήτρες μείωσης, αναστολής ή κατάργησης που προβλέπονται από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους σε περίπτωση σώρευσης μιας παροχής με άλλες παροχές κοινωνικής ασφάλισης για την ίδια περίοδο υποχρεωτικής ασφάλισης ή με άλλα εισοδήματα κάθε είδους, είναι σε βάρος του δικαιούχου, ακόμη και αν πρόκειται για παροχές που αποκτήθηκαν βάσει της νομοθεσίας ενός άλλου κράτους μέλους ή για εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

2. Οι ρήτρες αντισώρευσης που προβλέπονται από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους στην περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος των παροχών αναπηρίας ή των πρόωγων παροχών γήρατος ασκεί μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα είναι σε βάρος του ακόμη και αν ασκεί τη δραστηριότητά του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

3. Όλες οι σωρεύσεις παροχών αναπηρίας, γήρατος και επιζώντων, που υπολογίζονται ή χορηγούνται βάσει των περιόδων ασφάλισης ή/και κατοικίας, που πραγματοποιούνται από το ίδιο πρόσωπο, θεωρούνται ως σωρεύσεις παροχών του ίδιου είδους.

4. Οι σωρεύσεις παροχών οι οποίες δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν ίδιου είδους με την έννοια της παραγράφου 3, θεωρούνται ως σωρεύσεις παροχών διαφορετικού είδους.

5. Ο αρμόδιος φορέας οφείλει να λάβει υπόψη του τις παροχές ή τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό μόνο εάν η νομοθεσία την οποία εφαρμόζει το προβλέπει ρητά.

6. Ο αρμόδιος φορέας οφείλει να λάβει υπόψη του το ποσό των παροχών που καταβάλλει ένα κράτος μέλος πριν την έκπτωση του φόρου, των εισφορών της κοινωνικής ασφάλισης και άλλων μεμονωμένων παρακρατήσεων.

7. Ο αρμόδιος φορέας δεν οφείλει να λάβει υπόψη του το ποσό των παροχών που έχουν αποκτηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους βάσει προαιρετικής ασφάλισης ή προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης.

8. Εάν ένα μόνο κράτος μέλος εφαρμόζει ρήτρες αντισώρευσης λόγω του ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα σε παροχές του ίδιου ή διαφορετικού είδους δυνάμει της νομοθεσίας άλλων κρατών μελών ή σε εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο έδαφος άλλων κρατών μελών, η οφειλόμενη παροχή είναι δυνατόν να μειωθεί μόνο μέχρι του συνολικού ποσού των παροχών που οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας άλλων κρατών μελών ή των εισοδημάτων που αποκτήθηκαν στο έδαφός τους.

Άρθρο 36

Σώρευση παροχών ίδιου είδους, που οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας δύο ή περισσότερων κρατών μελών — Ειδικές διατάξεις

1. Οι προβλεπόμενες ρήτρες αντισώρευσης από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους δεν εφαρμόζονται σε παροχή που υπολογίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2 (κατ' αναλογία).

2. Παροχή που έχει υπολογιστεί σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 1 στοιχείο α) — εθνική παροχή — είναι δυνατόν να μειωθεί, να ανασταλεί ή να καταργηθεί κατ' εφαρμογή των ρητρών αντισώρευσης, που προβλέπονται από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους, μόνο εάν πρόκειται:

α) για παροχή το ποσό της οποίας είναι ανεξάρτητο από τη διάρκεια των περιόδων ασφάλισης ή κατοικίας

ή

β) για παροχή το ποσό της οποίας έχει καθοριστεί λαμβάνοντας υπόψη μια πλασματική περίοδο μεταξύ της εμφάνισης του κινδύνου και μιας μεταγενέστερης ημερομηνίας, σε περίπτωση σώρευσης με:

i) παροχή ίδιου τύπου, εκτός εάν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη έχουν υπογράψει συμφωνία για να μην ληφθεί υπόψη, δύο ή περισσότερες φορές, η ίδια πλασματική περίοδος,

ή

ii) παροχή το ποσό της οποίας είναι ανεξάρτητο από τη διάρκεια των περιόδων ασφάλισης ή κατοικίας.

Άρθρο 37

Σώρευση μιας ή περισσότερων εθνικών παροχών με μία ή περισσότερες παροχές διαφορετικού είδους ή με άλλα εισοδήματα, όταν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη είναι δύο ή περισσότερα — Ειδικές διατάξεις

1. Εάν το δικαίωμα σε παροχές διαφορετικού είδους ή σε άλλα εισοδήματα επιφέρει την εφαρμογή των ρητρών αντισώρευσης σε:

- α) δύο ή περισσότερες παροχές που υπολογίζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να διαιρέσουν να ποσά τα οποία δεν θα καταβάλλονταν σε περίπτωση αυστηρής εφαρμογής των ρητρών αντισώρευσης, με τον αριθμό των παροχών που υπόκεινται σε αυτές τις ρήτρες·
- β) δύο ή περισσότερες παροχές που υπολογίζονται σύμφωνα με την κατ' αναλογία μέθοδο, οι αρμόδιοι φορείς λαμβάνουν υπόψη την παροχή ή τις παροχές των άλλων κρατών μελών ή τα άλλα εισοδήματα και όλα τα στοιχεία που προβλέπονται για την εφαρμογή των ρητρών αντισώρευσης με βάση τη σχέση μεταξύ των περιόδων ασφάλισης ή/και κατοικίας, που έχει θεσπιστεί για τον υπολογισμό που προβλέπεται στο άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β) (κατ' αναλογία) των εν λόγω παροχών·
- γ) μία ή περισσότερες παροχές που υπολογίζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και μία ή περισσότερες παροχές που υπολογίζονται κατ' αναλογία, οι αρμόδιοι φορείς εφαρμόζουν τις ρήτρες αντισώρευσης:
- i) σύμφωνα με το στοιχείο α) σε ό,τι αφορά τις εθνικές παροχές·
- ii) σύμφωνα με το στοιχείο β) σε ό,τι αφορά τις κατ' αναλογία παροχές·

2. Ο αρμόδιος φορέας δεν εφαρμόζει τη διαίρεση που προβλέπεται για τις εθνικές παροχές εάν η νομοθεσία την οποία εφαρμόζει προβλέπει τη συνεκτίμηση των παροχών διαφορετικού είδους ή/και άλλων εισοδημάτων καθώς και όλα τα στοιχεία υπολογισμού για ένα μέρος του ποσού τους που καθορίζεται με βάση τη σχέση μεταξύ των περιόδων ασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β).

3. Το σύνολο των διατάξεων που προαναφέρθηκαν εφαρμόζονται κατ' αναλογία, εάν η νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών προβλέπει ότι μία παροχή δεν είναι δυνατόν να χορηγηθεί στην περίπτωση κατά την οποία ένα πρόσωπο έχει δικαίωμα σε παροχή διαφορετικού είδους δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους ή σε άλλα εισοδήματα.

Άρθρο 38

Συμπληρωματικές διατάξεις για τον υπολογισμό των παροχών

1. Για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού και του κατ' αναλογία που αναφέρεται στο άρθρο 34, παράγραφος 2, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:
- α) ο αρμόδιος φορέας λαμβάνει υπόψη του τη μέγιστη διάρκεια που απαιτείται από τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει, εάν η συνολική διάρκεια των περιόδων ασφάλισης ή/και κατοικίας, που συμπληρώθηκαν πριν από την εμφάνιση του κινδύνου σύμφωνα με τις νομοθεσίες όλων των ενδιαφερομένων κρατών μελών, είναι μεγαλύτερη

από την εν λόγω μέγιστη διάρκεια. Αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται στις παροχές το ποσό των οποίων δεν εξαρτάται από τη διάρκεια των περιόδων ασφάλισης·

- β) ο αρμόδιος φορέας λαμβάνει υπόψη του τις περιόδους που προστίθενται σύμφωνα με τις μεθόδους που ορίζονται στον κανονισμό εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 71·
- γ) εάν η νομοθεσία ενός κράτους μέλους προβλέπει ότι ο υπολογισμός των παροχών βασίζεται στα εισοδήματα, στις εισφορές, στις προσαυξήσεις ή στα ποσά, μέσου όρου ή κατ' αποκοπή ή πλασματικά, ο αρμόδιος φορέας:
- i) καθορίζει τη βάση υπολογισμού, μέση ή κατ' αναλογία, των παροχών δυνάμει μόνο των περιόδων ασφάλισης που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει.
- ii) χρησιμοποιεί, για τον καθορισμό του ποσού που θα υπολογιστεί με βάση τις περιόδους ασφάλισης ή/και κατοικίας που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλων κρατών μελών τα ίδια στοιχεία μέσου όρου, κατ' αναλογία, κατ' αποκοπή ή πλασματικά, που καθορίζονται ή αποδεικνύονται για τις περιόδους ασφάλισης που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει.

2. Το θεωρητικό ποσό μιας παροχής που υπολογίζεται βάσει των στοιχείων που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο πρέπει να αναπροσαρμοστεί και να προσαυξηθεί δεόντως όπως θα γινόταν εάν ο ενδιαφερόμενος εξακολουθούσε να ασκεί με τις ίδιες συνθήκες τη δραστηριότητά του στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

Άρθρο 39

Χορήγηση συμπληρώματος εφόσον το ποσό των παροχών που οφείλονται σύμφωνα με τις νομοθεσίες των διαφορετικών κρατών μελών δεν φτάνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί ο δικαιούχος

Ο δικαιούχος παροχών, επί του οποίου εφαρμόστηκε το παρόν κεφάλαιο, δεν μπορεί να εισπράξει ποσό παροχών μικρότερο από την ελάχιστη παροχή που ορίζεται, για περίοδο ασφάλισης ή κατοικίας ίση με το σύνολο των περιόδων που ελήφθησαν υπόψη για την εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του κεφαλαίου, από τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο κατοικεί ή βάσει της οποίας του οφείλεται μία παροχή.

Ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού του καταβάλλει, καθόλη τη διάρκεια τη κατοικίας του στο έδαφος του κράτους αυτού, συμπλήρωμα ίσο με τη διαφορά μεταξύ του ποσού των παροχών που οφείλονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου και του ποσού της ελάχιστης παροχής.

*Άρθρο 40***Αναπροσαρμογή και νέος υπολογισμός των παροχών**

1. Εάν, λόγω της αύξησης του κόστους ζωής, της διακύμανσης του ύψους των εισοδημάτων ή άλλων λόγων προσαρμογής, τροποποιηθούν οι παροχές των ενδιαφερομένων κρατών κατά ένα καθορισμένο ποσοστό ή ποσό, το ποσοστό ή το ποσό αυτό πρέπει να εφαρμόζεται απευθείας στις παροχές που καθορίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 34, χωρίς να χρειάζεται νέος υπολογισμός σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.

2. Αντίθετα, σε περίπτωση τροποποίησης του τρόπου καθορισμού ή των κανόνων υπολογισμού των παροχών, πραγματοποιείται νέος υπολογισμός σύμφωνα με το άρθρο 34.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

**ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ***Άρθρο 41***Δικαίωμα σε παροχές σε είδος και σε χρήμα**

1. Με την επιφύλαξη των ευνοϊκότερων διατάξεων της παραγράφου 2, των άρθρων 14, 15, 16, 18, 19 και 26 εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες.

2. Το θύμα εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, το οποίο διαμένει σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο, έχει δικαίωμα στις ειδικές παροχές σε είδος του συστήματος που χορηγούνται για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, για λογαριασμό του αρμόδιου φορέα, από το φορέα του τόπου διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που εφαρμόζει, σαν να ήταν ασφαλισμένο δυνάμει αυτής της νομοθεσίας.

*Άρθρο 42***Παροχές για επαγγελματική ασθένεια εάν ο ενδιαφερόμενος είχε εκτεθεί στον ίδιο κίνδυνο σε πολλά κράτη μέλη**

1. Εφόσον το θύμα επαγγελματικής ασθένειας ασκούσε δραστηριότητα η οποία είναι πιθανόν, λόγω της φύσης της, να προκάλεσε την εν λόγω ασθένεια, σύμφωνα με τη νομοθεσία δύο ή περισσότερων κρατών μελών, οι παροχές τις οποίες το θύμα ή οι επιζώντες του μπορούν να διεκδικήσουν χορηγούνται αποκλειστικά σύμφωνα με τη νομοθεσία του τελευταίου από αυτά τα κράτη μέλη των οποίων οι προϋποθέσεις πληρούνται, λαμβανομένων υπόψη ανάλογα με την περίπτωση των παραγράφων 2 έως 4.

2. Εάν η χορήγηση των παροχών επαγγελματικής ασθένειας βάσει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη ασθένεια διαπιστώθηκε ιατρικά για πρώτη φορά στο έδαφός του, η προϋπό-

θεση αυτή θεωρείται ότι πληρείται εφόσον η εν λόγω ασθένεια διαπιστώθηκε για πρώτη φορά στο έδαφος ενός άλλου κράτους μέλους.

3. Εάν η χορήγηση των παροχών για επαγγελματική ασθένεια βασιει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους υπόκειται στον όρο ότι η συγκεκριμένη ασθένεια έπρεπε να διαπιστωθεί μέσα σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα από την παύση της τελευταίας δραστηριότητας που είναι πιθανόν να προκάλεσε αυτού του είδους την ασθένεια, ο αρμόδιος φορέας αυτού του κράτους, όταν εξετάζει πότε ασκείτο αυτή η τελευταία δραστηριότητα, λαμβάνει υπόψη του, στο βαθμό που είναι απαραίτητο, τις δραστηριότητες ίδιας φύσης που ασκήθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να είχε ασκηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του πρώτου κράτους.

4. Εάν η χορήγηση των παροχών επαγγελματικής ασθένειας με βάση τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους υπόκειται στον όρο ότι η δραστηριότητα η οποία είναι πιθανόν να προκάλεσε τη συγκεκριμένη ασθένεια ασκείτο επί μία συγκεκριμένη διάρκεια, ο αρμόδιος φορέας αυτού του κράτους λαμβάνει υπόψη του, στο βαθμό που είναι απαραίτητο, τις περιόδους κατά τις οποίες μία τέτοιου είδους δραστηριότητα ασκείτο σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να είχε ασκηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του πρώτου κράτους.

*Άρθρο 43***Υπολογισμός των παροχών σε χρήμα**

1. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου προβλέπει ότι ο υπολογισμός των σε χρήμα παροχών βασίζεται σε ένα μέσο εισόδημα, καθορίζει το μέσο αυτό εισόδημα αποκλειστικά βάσει των διαπιστωθέντων εισοδημάτων κατά τις περιόδους που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή.

2. Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους του οποίου η νομοθεσία προβλέπει ότι ο υπολογισμός των παροχών σε χρήμα βασίζεται στο κατ' αποκοπή εισόδημα λαμβάνει υπόψη του αποκλειστικά το κατ' αποκοπή εισόδημα ή, ενδεχομένως, το μέσο όρο των κατ' αποκοπή εισοδημάτων που αντιστοιχούν στις περιόδους που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή.

*Άρθρο 44***Έξοδα μεταφοράς του θύματος**

1. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου προβλέπει την κάλυψη των εξόδων μεταφοράς του θύματος, είτε μέχρι την κατοικία του είτε μέχρι το νοσοκομειακό ίδρυμα, αναλαμβάνει τα έξοδα αυτά μέχρι τον αντίστοιχο τόπο στο έδαφος άλλου κράτους μέλους όπου κατοικεί το θύμα.

2. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου προβλέπει την κάλυψη των εξόδων μεταφοράς της σορού του θύματος μέχρι τον τόπο του ενταφιασμού του, αναλαμβάνει τα έξοδα αυτά μέχρι τον αντίστοιχο τόπο στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, όπου κατοικούσε το θύμα κατά τη στιγμή του ατυχήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που εφαρμόζει.

Άρθρο 45

Επιδείνωση επαγγελματικής ασθένειας για την οποία έχουν χορηγηθεί παροχές

Σε περίπτωση επιδείνωσης επαγγελματικής ασθένειας, για την οποία το θύμα έλαβε ή λαμβάνει αποζημίωση δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις:

- α) αν ο ενδιαφερόμενος, αφότου λαμβάνει τις παροχές, δεν άσκησε σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα που είναι πιθανόν να προκαλέσει ή να επιδείνωση τη συγκεκριμένη επιβάρυνση των παροχών, λαμβανομένης υπόψη της επιδείνωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που εφαρμόζει.
- β) αν ο ενδιαφερόμενος, αφότου λαμβάνει τις παροχές, άσκησε τέτοιου είδους δραστηριότητα σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, ο αρμόδιος φορέας του πρώτου κράτους μέλους είναι υποχρεωμένος να αναλάβει την επιβάρυνση των παροχών, λαμβανομένης υπόψη της επιδείνωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που εφαρμόζει. Ο αρμόδιος φορέας του δεύτερου κράτους μέλους καταβάλλει στον ενδιαφερόμενο ένα συμπλήρωμα, το ποσό του οποίου είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του ποσού των παροχών που οφείλονται μετά την επιδείνωση και του ποσού των παροχών που οφείλονται πριν από την επιδείνωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που εφαρμόζει, εάν η συγκεκριμένη ασθένεια είχε επέλθει όταν ο ενδιαφερόμενος υπαγόταν στη νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού.
- γ) οι ρήτρες μείωσης, αναστολής ή κατάργησης, που προβλέπονται από τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους, δεν εφαρμόζονται σε βάρος του δικαιούχου παροχών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από τους φορείς των δύο κρατών μελών σύμφωνα με το στοιχείο β).

Άρθρο 46

Κανόνες για να ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες ορισμένων νομοθεσιών

1. Εάν δεν υφίσταται ασφάλιση κατά των εργατικών ατυχημάτων ή των επαγγελματικών ασθενειών στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο ενδιαφερόμενος ή αν υφίσταται τέτοια ασφάλιση, αλλά δεν προβλέπει αρμόδιο

φορέα για την καταβολή παροχών σε είδος, οι παροχές αυτές καταβάλλονται από το φορέα του τόπου διαμονής ή κατοικίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την καταβολή των παροχών σε είδος σε περίπτωση ασθένειας.

2. Εάν η νομοθεσία του αρμοδίου κράτους εξαρτά την εντελώς δωρεάν χορήγηση των παροχών σε είδος από τη χρησιμοποίηση της οργανωμένης από τον εργοδότη ιατρικής υπηρεσίας, οι σε είδος παροχές που χορηγούνται σε άλλο κράτος μέλος θεωρείται ότι έχουν χορηγηθεί από μια τέτοια ιατρική υπηρεσία.

3. Εάν η νομοθεσία του αρμοδίου κράτους περιλαμβάνει σύστημα σχετικό με τις υποχρεώσεις του εργοδότη, οι παροχές σε είδος που χορηγούνται σε άλλο κράτος μέλος θεωρείται ότι έχουν χορηγηθεί μετά από αίτηση του αρμοδίου φορέα.

4. Όταν το σύστημα του αρμοδίου κράτους που αφορά την αποκατάσταση των εργατικών ατυχημάτων δεν έχει χαρακτήρα υποχρεωτικής ασφάλισης, οι παροχές σε είδος χορηγούνται απευθείας από τον εργοδότη ή τον ασφαλιστή που τον υποκαθιστά.

5. Εάν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει ρητά ή σιωπηρά ότι τα εργατικά ατυχήματα ή οι επαγγελματικές ασθένειες που συνέβησαν ή διαπιστώθηκαν προηγουμένως λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση του βαθμού ανικανότητας, τη θεμελίωση δικαιώματος σε παροχές ή τον υπολογισμό του ποσού των παροχών, ο αρμόδιος φορέας αυτού του κράτους λαμβάνει επίσης υπόψη τα εργατικά ατυχήματα ή τις επαγγελματικές ασθένειες που συνέβησαν ή διαπιστώθηκαν προηγουμένως σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους σαν να είχαν συμβεί ή διαπιστωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει.

6. Εάν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει ρητά ή σιωπηρά ότι τα εργατικά ατυχήματα ή οι επαγγελματικές ασθένειες που συνέβησαν ή διαπιστώθηκαν μεταγενέστερα λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση του βαθμού ανικανότητας, τη θεμελίωση δικαιώματος σε παροχές ή τον υπολογισμό του ποσού των παροχών, ο αρμόδιος φορέας αυτού του κράτους λαμβάνει επίσης υπόψη τα εργατικά ατυχήματα ή τις επαγγελματικές ασθένειες που συνέβησαν ή διαπιστώθηκαν μεταγενέστερα σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους σαν να είχαν συμβεί ή διαπιστωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει, υπό τον όρο ότι:

α) δεν έχει δοθεί αποζημίωση για το εργατικό ατύχημα ή την επαγγελματική ασθένεια που συνέβη ή διαπιστώθηκε προγενέστερα σύμφωνα με τη νομοθεσία που ο εφαρμόζει ο φορέας αυτός.

και

β) για το εργατικό ατύχημα ή την επαγγελματική ασθένεια που συνέβη ή διαπιστώθηκε μεταγενέστερα, και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5, δεν έχει δοθεί αποζημίωση κατά τη νομοθεσία του άλλου κρά-

τους μέλους σύμφωνα με την οποία συνέβη ή διαπιστώθηκε.

Άρθρο 47

Ρύθμιση στην περίπτωση ύπαρξης περισσότερων συστημάτων στη χώρα κατοικίας ή διαμονής — Ανώτατη διάρκεια χορήγησης των παροχών αυτών

1. Εάν η νομοθεσία της χώρας διαμονής ή κατοικίας περιλαμβάνει περισσότερα συστήματα ασφάλισης, οι διατάξεις που εφαρμόζονται στα θύματα εργατικού ατυχήματος που διαμένουν ή κατοικούν σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο κράτος είναι εκείνες του συστήματος στο οποίο υπάγονται οι χειρόνακτες εργαζόμενοι της βιομηχανίας χάλυβα. Ωστόσο, εάν η νομοθεσία αυτή περιλαμβάνει ειδικό σύστημα για τους εργαζομένους των ορυχείων και των παρεμφερών επιχειρήσεων, οι διατάξεις του συστήματος αυτού εφαρμόζονται σε αυτήν την κατηγορία των εργαζομένων, όταν ο φορέας του τύπου διαμονής ή κατοικίας, στον οποίον απευθύνονται, είναι αρμόδιος για την εφαρμογή του συστήματος αυτού.

2. Εάν η νομοθεσία ενός κράτους μέλους ορίζει ανώτατη διάρκεια για τη χορήγηση των παροχών, ο φορέας που εφαρμόζει τη νομοθεσία αυτή δύναται να λάβει υπόψη την περίοδο κατά την οποία οι παροχές έχουν ήδη χορηγηθεί από το φορέα άλλου κράτους μέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΕΡΓΙΑ

Άρθρο 48

Ειδικός κανόνας για το συνυπολογισμό των περιόδων ασφάλισης, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας

1. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου εξαρτά την απόκτηση τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών από τη συμπλήρωση περιόδων ασφάλισης, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας λαμβάνει υπόψη του, κατά το μέτρο που απαιτείται, τις περιόδους ασφάλισης, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να επρόκειτο για περιόδους ασφάλισης, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει αυτός.

Ωστόσο, εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία εξαρτά το δικαίωμα παροχών από τη συμπλήρωση των περιόδων ασφάλισης, οι περίοδοι απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας, που έχουν συμπληρωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός άλλου κράτους μέλους, δεν λαμβάνονται υπόψη παρά μόνον εάν αυτές οι περίοδοι εθεωρούντο ως περίοδοι ασφάλισης εάν συμπληρώνονταν σύμφωνα με αυτή τη νομοθεσία.

2. Η εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου υπόκειται στον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος είχε συμπληρώσει για τελευταία φορά:

- είτε τις περιόδους ασφάλισης·
- είτε τις περιόδους απασχόλησης·
- είτε τις περιόδους μη μισθωτής δραστηριότητας·

σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας βάσει της οποίας ζητούνται οι παροχές.

3. Εφόσον η διάρκεια της χορήγησης των παροχών εξαρτάται από τη διάρκεια των περιόδων ασφάλισης, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας, οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται.

Άρθρο 49

Υπολογισμός των παροχών

Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου προβλέπει ότι ο υπολογισμός των παροχών βασίζεται επί του ποσού του προηγούμενου εισοδήματος, λαμβάνει υπόψη του αποκλειστικά το εισόδημα που εισέπραξε ο ενδιαφερόμενος για την τελευταία απασχόληση που άσκησε σύμφωνα με αυτή τη νομοθεσία. Εάν όμως ο ενδιαφερόμενος δεν έχει ασκήσει την τελευταία απασχόλησή του επί τέσσερις τουλάχιστον εβδομάδες, οι παροχές υπολογίζονται βάσει του συνήθους εισοδήματος που αντιστοιχεί, στον τόπο όπου ο αρμόδιος φορέας έχει την έδρα του, σε απασχόληση ισότιμη ή ανάλογη με εκείνη την οποία άσκησε τελευταία σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους.

Άρθρο 50

Άνεργοι που μεταβαίνουν σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο κράτος

1. Ο άνεργος ασφαλισμένος ο οποίος μεταβαίνει σε ένα κράτος μέλος για να αναζητήσει εκεί απασχόληση διατηρεί το δικαίωμα των σε χρήμα παροχών ανεργίας σύμφωνα με τους εξής όρους και περιορισμούς:

- a) πριν την αναχώρησή του, πρέπει να έχει εγγραφεί ως αιτών εργασία και να έχει παραμείνει στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του αρμόδιου κράτους επί τέσσερις τουλάχιστον εβδομάδες μετά την έναρξη της ανεργίας. Ωστόσο οι αρμόδιες υπηρεσίες ή φορείς δύναται να επιτρέψουν την αναχώρησή του πριν τη λήξη της προθεσμίας αυτής·
- β) μέσα σε προθεσμία επτά ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έπαψε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών του κράτους από το οποίο αναχώρησε, πρέπει να εγγραφεί ως αιτών εργασία στις υπηρεσίες απασχόλησης του κράτους μέλους στο οποίο

μεταβαίνει, να υποβάλλεται στον έλεγχο που είναι οργανωμένος εκεί και να τηρεί τους όρους της νομοθεσίας του κράτους αυτού. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η προθεσμία αυτή είναι δυνατόν να παραταθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή φορείς·

γ) ο ενδιαφερόμενος τηρεί τους όρους που αφορούν το δικαίωμα παροχών ανεργίας εκτός των παροχών σε χρήμα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, οι οποίοι προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο μεταβαίνει για να αναζητήσει απασχόληση·

δ) το δικαίωμα παροχών διατηρείται για διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έπαψε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους από το οποίο αναχώρησε, χωρίς η συνολική διάρκεια χορήγησης των παροχών να είναι δυνατόν να υπερβεί τη χρονική διάρκεια των παροχών για την οποία έχει δικαίωμα δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους αυτού. Οι παροχές χορηγούνται από τον αρμόδιο φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας την οποία εφαρμόζει και με επιβάρυνσή του.

2. Το πρόσωπο το οποίο καλύπτεται από την παράγραφο 1 έχει δικαίωμα, στο έδαφος του κράτους στο οποίο μεταβαίνει για να αναζητήσει απασχόληση, σε παροχές ανεργίας άλλες, εκτός των παροχών σε χρήμα, σκοπός των οποίων είναι να διευκολύνουν την πρόσβαση στην εργασία, με τις ίδιες συνθήκες που ισχύουν για τους υπηκόους του κράτους αυτού οι οποίοι λαμβάνουν παροχή ανεργίας σύμφωνα με την έννοια του παρόντος κανονισμού. Το δικαίωμα παροχών υπόκειται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο ο άνεργος αναζητά απασχόληση και οι παροχές χορηγούνται από το κράτος αυτό και με επιβάρυνσή του.

3. Εάν ο ενδιαφερόμενος επιστρέψει στο αρμόδιο κράτος πριν από τη λήξη της περιόδου κατά την οποία έχει δικαίωμα παροχών δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 1 στοιχείο δ), συνεχίζει να έχει δικαίωμα παροχών σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού· χάνει κάθε δικαίωμα παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους εάν δεν επιστρέψει εκεί πριν από τη λήξη της περιόδου αυτής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η προθεσμία αυτή είναι δυνατόν να παραταθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή φορείς.

4. Οι τρόποι συνεργασίας και αμοιβαίας βοήθειας μεταξύ των φορέων και των υπηρεσιών του αρμόδιου κράτους στο οποίο το πρόσωπο μεταβαίνει για να αναζητήσει απασχόληση θα οριστούν στον κανονισμό εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 71.

Άρθρο 51

Άνεργοι οι οποίοι κατά την τελευταία απασχόλησή τους κατοικούσαν σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο κράτος

Ο άνεργος ασφαλισμένος ο οποίος κατά την τελευταία μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητά του κατοικούσε στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από το αρμόδιο κράτος και ο οποίος τίθεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης στο έδαφος του κράτους στο οποίο κατοικεί, έχει δικαίωμα στις παροχές που χορηγούνται από τον αρμόδιο φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του αρμόδιου

κράτους σαν να ήταν στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης αυτού του κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΟΣΥΝΤΑΞΗ

Άρθρο 52

Ειδικός κανόνας για το συνυπολογισμό των περιόδων ασφάλισης ή απασχόλησης

1. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου εξαρτά την απόκτηση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών από τη συμπλήρωση περιόδων ασφάλισης ή περιόδους απασχόλησης λαμβάνει υπόψη του, κατά το μέτρο που απαιτείται, τις περιόδους ασφάλισης ή απασχόλησης που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να επρόκειτο για περιόδους ασφάλισης ή απασχόλησης που συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει αυτός.

Ωστόσο, εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία εξαρτά το δικαίωμα παροχών από τη συμπλήρωση των περιόδων ασφάλισης, οι περίοδοι απασχόλησης, που έχουν συμπληρωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός άλλου κράτους μέλους, δεν λαμβάνονται υπόψη παρά μόνον εάν αυτές οι περίοδοι είχαν θεωρηθεί ως περίοδοι ασφάλισης εάν είχαν συμπληρωθεί σύμφωνα με αυτή τη νομοθεσία.

2. Η εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου υπόκειται στον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος είχε συμπληρώσει για τελευταία φορά:

— είτε τις περιόδους ασφάλισης·

— είτε τις περιόδους απασχόλησης·

σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας βάσει της οποίας ζητούνται οι παροχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ, ΠΑΡΟΧΕΣ ΓΙΑ ΤΕΚΝΑ ΣΥΝΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ, ΠΑΡΟΧΕΣ ΓΙΑ ΟΡΦΑΝΑ

Άρθρο 53

Κανόνες προτεραιότητας σε περίπτωση σύρευσης δικαιωμάτων για παροχές

Εφόσον οι οικογενειακές παροχές, οι παροχές για ορφανά ή οι παροχές για τέκνο που συντηρείται από δικαιούχο σύνταξης οφείλονται, κατά την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας, από πολλά κράτη μέλη, δυνάμει της νομοθεσίας τους ή του παρόντος κανονισμού, ο αρμόδιος φορέας του κράτους μέλους του οποίου η νομοθεσία προ-

βλέπει το υψηλότερο ποσό παροχών χορηγεί ακέραιο το ποσό αυτό. Η επιβάρυνση μοιράζεται εξίσου μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών, με απόδοση μεταξύ των αρμόδιων φορέων μέχρι το ποσό που προβλέπεται από τις νομοθεσίες που εφαρμόζουν.

Άρθρο 54

Υπηρεσία παροχών — πρόσωπο επιφορισμένο με την πραγματική συντήρηση των μελών της οικογένειας

Εάν οι οικογενειακές παροχές, οι παροχές για ορφανά ή οι παροχές για τέκνο το οποίο συντηρείται από δικαιούχο σύνταξης δεν διατεθούν για τη συντήρηση των μελών της οικογένειας από το πρόσωπο στο οποίο χορηγούνται, ο αρμόδιος φορέας χορηγεί τις εν λόγω παροχές, με απαλλακτικό αποτέλεσμα, στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει το πραγματικό θάρος των μελών της οικογένειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Άρθρο 55

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στις παροχές σε χρήση χωρίς συνεισφορά των οποίων οι τρόποι χορήγησης συνδέονται στενά με ένα ιδιαίτερο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο και οι οποίες:

α) χορηγούνται μετά από διερεύνηση των πόρων

ή

β) αποσκοπούν αποκλειστικά στην εξασφάλιση συγκεκριμένης προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες,

όπως οι παροχές αυτές αναφέρονται στο παράρτημα I.

2. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός έχουν δικαίωμα για τις ειδικές παροχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αποκλειστικά στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο κατοικούν και βάσει της νομοθεσίας του κράτους αυτού. Οι παροχές χορηγούνται από το φορέα του τόπου κατοικίας και με επιβάρυνσή του.

3. Ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους του οποίου η νομοθεσία εξαρτά το δικαίωμα για τις παροχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 από τη συμπλήρωση περιόδων κατοικίας λαμβάνει υπόψη του, στο μέτρο που είναι απαραίτητο, τις περιόδους κατοικίας που συμπληρώθηκαν στο έδαφος κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να επρόκειτο για περιόδους που συμπληρώθηκαν στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους.

4. Εφόσον η νομοθεσία ενός κράτους μέλους εξαρτά τη χορήγηση των παροχών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και προορίζονται για ανάπηρους ή για άτομα με ειδικές

ανάγκες, από την προϋπόθεση ότι η αναπηρία είχε διαπιστωθεί για πρώτη φορά στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους, η προϋπόθεση αυτή θεωρείται ότι πληρείται εφόσον η διαπίστωση έγινε για πρώτη φορά στο έδαφος ενός άλλου κράτους μέλους.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Άρθρο 56

Σύνθεση και λειτουργία

1. Η διοικητική επιτροπή για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, καλούμενη στο εξής «διοικητική επιτροπή», η οποία υπάγεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε κράτους μέλους, ο οποίος επικουρείται, εφόσον είναι ανάγκη, από τεχνικούς συμβούλους. Ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής μετέχει με συμβουλευτική ψήφο στις συνεδριάσεις της διοικητικής επιτροπής.

2. Το καταστατικό της διοικητικής επιτροπής καταρτίζεται με κοινή συμφωνία των μελών της.

3. Η γραμματεία της διοικητικής επιτροπής εξασφαλίζεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Άρθρο 57

Καθήκοντα της διοικητικής επιτροπής

Η διοικητική επιτροπή έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) να χειρίζεται όλα τα διοικητικά θέματα ή τα θέματα ερμηνείας που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό και από μεταγενέστερους κανονισμούς ή από οποιαδήποτε συμφωνία ή ρύθμιση στο πλαίσιο των κανονισμών αυτών, με την επιφύλαξη του δικαιώματος των ενδιαφερομένων αρχών, φορέων και προσώπων να προσφεύγουν στα δικαστήρια και σε διαδικασίες που προβλέπονται από τις νομοθεσίες των κρατών μελών, από τον παρόντα κανονισμό και από τη συνθήκη·

β) να προάγει και να αναπτύσσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης·

γ) να εκσυγχρονίζει τις απαραίτητες διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών, προσαρμόζοντας ιδίως στις ανταλλαγές τηλεπληροφορικής τη ροή των πληροφοριών μεταξύ των φορέων, λαμβανομένης υπόψη της εξέλιξης της επεξεργασίας των πληροφοριών σε κάθε κράτος

μέλος· η διοικητική επιτροπή εγκρίνει τους κοινούς κανόνες αρχιτεκτονικής για τις υπηρεσίες τηλεπληροφορικής, ιδίως σε θέματα ασφάλειας και χρήση των προτύπων· καθορίζει τους τρόπους λειτουργίας του κοινού μέρους των υπηρεσιών τηλεπληροφορικής·

- δ) να ασκεί κάθε άλλο καθήκον για το οποίο είναι αρμόδια δυνάμει των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και του κανονισμού εφαρμογής ή κάθε άλλης συμφωνίας ή ρύθμισης στο πλαίσιο των κανονισμών αυτών·
- ε) να υποβάλλει προτάσεις στην Επιτροπή για την επεξεργασία μεταγενέστερων κανονισμών και για την αναθεώρηση του παρόντος κανονισμού και των μεταγενέστερων κανονισμών·

Άρθρο 58

Τεχνική επιτροπή για την επεξεργασία των πληροφοριών

1. Μια τεχνική επιτροπή για την επεξεργασία των πληροφοριών, καλούμενη στο εξής «τεχνική επιτροπή» θεσπίζεται στο πλαίσιο της διοικητικής επιτροπής. Η τεχνική επιτροπή συντάσσει εκθέσεις και υποβάλλει αιτιολογημένη γνώμη πριν ληφθεί μια απόφαση από τη διοικητική επιτροπή δυνάμει του άρθρου 57, στοιχείο γ). Οι τρόποι λειτουργίας και η σύνθεση της τεχνικής επιτροπής καθορίζονται από τη διοικητική επιτροπή.
2. Η τεχνική επιτροπή:
- α) συγκεντρώνει τα σχετικά τεχνικά έγγραφα και αναλαμβάνει τις μελέτες και τις εργασίες που απαιτούνται για τους σκοπούς εκπλήρωσης των καθηκόντων της·
- β) υποβάλλει στη διοικητική επιτροπή τις εκθέσεις και τις αιτιολογημένες γνώμες που προβλέπονται στην παράγραφο 1·
- γ) εκτελεί άλλα καθήκοντα και μελέτες για θέματα που ανατίθενται σε αυτήν από τη διοικητική επιτροπή.

TITLOS V

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 59

Συνεργασία των αρμόδιων αρχών

1. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κοινοποιούν μεταξύ τους κάθε πληροφορία που αφορά:
- α) τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού·

β) τις τροποποιήσεις του κανονισμού τους που είναι πιθανόν να επηρεάζουν την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, οι αρχές και οι φορείς των κρατών μελών παρέχουν μεταξύ τους κάθε δυνατή διευκόλυνση, σαν να επρόκειτο για την εφαρμογή της δικής τους νομοθεσίας. Η διοικητική αλληλοβοήθεια των ανωτέρω αρχών και φορέων παρέχεται κατ' αρχήν δωρεάν. Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών είναι δυνατόν να συμφωνήσουν την απόδοση ορισμένων δαπανών.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, οι αρχές και οι φορείς των κρατών μελών μπορούν να επικοινωνούν απευθείας μεταξύ τους, καθώς και με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή τους εκπροσώπους τους.

4. Οι αρχές, οι φορείς και τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να απορρίψουν αιτήσεις ή άλλα έγγραφα, τα οποία τους απευθύνονται, επειδή έχουν συνταχθεί στην επίσημη γλώσσα άλλου κράτους μέλους.

Άρθρο 60

Προστασία στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα

1. Εφόσον, δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή του κανονισμού εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 71 οι αρχές ή οι φορείς ενός κράτους μέλους ανταλλάσσουν στοιχεία προσωπικού χαρακτήρα με αρχές ή φορείς άλλου κράτους μέλους, η ανταλλαγή αυτή υπόκειται στις διατάξεις της νομοθεσίας που αφορούν την προστασία των στοιχείων του κράτους μέλους που τις μεταδίδει. Κάθε μεταγενέστερη ανταλλαγή στοιχείων καθώς και η αποθήκευση, η τροποποίηση και η καταστροφή στοιχείων υπόκειται στις διατάξεις της νομοθεσίας που αφορά την προστασία των στοιχείων του κράτους μέλους που τα λαμβάνει.

2. Η αποστολή των στοιχείων που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και του κανονισμού εφαρμογής του από ένα κράτος μέλος προς άλλο κράτος μέλος πρέπει να γίνεται με τήρηση των κοινοτικών διατάξεων που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων σχετικά με την επεξεργασία στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 61

Ηλεκτρονική επεξεργασία πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν προοδευτικά υπηρεσίες τηλεπληροφορικής για την ηλεκτρονική ανταλλαγή μεταξύ των φορέων των στοιχείων που απαιτούνται για την εφαρμογή του κανονισμού και του κανονισμού εφαρμογής του. Σκοπός της χρήσης των υπηρεσιών τηλεπληροφορικής είναι να επιτραπεί η αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού και του κανονισμού εφαρμογής του, καθώς και η επιτάχυνση της χορήγησης και της καταβολής των παροχών. Η Επιτροπή παρέχει την υποστήριξή της σε δραστηριότητες κοινού ενδιαφέροντος από τη στιγμή που τα κράτη μέλη εγκαθιστούν αυτές τις υπηρεσίες τηλεπληροφορικής.

2. Κάθε κράτος μέλος έχει την αρμοδιότητα της διαχείρισης του δικού του τμήματος των υπηρεσιών τηλεπληροφο-

ρικής στο πλαίσιο της τήρησης των κοινοτικών διατάξεων σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Ένα ηλεκτρονικό μήνυμα το οποίο αποστέλλεται από κάποιον φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού και του κανονισμού εφαρμογής του δεν είναι δυνατόν να απορριφθεί από οποιαδήποτε αρχή άλλου κράτους μέλους επειδή το έλαβε με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον ο φορέας παραλήπτης έχει δηλώσει ότι δέχεται ηλεκτρονικά μηνύματα. Η αναπαραγωγή και η εγγραφή αυτού του είδους των μηνυμάτων θεωρείται ως σωστή και ακριβής αναπαραγωγή του πρωτότυπου εγγράφου ή ως απεικόνιση των πληροφοριών στις οποίες αναφέρεται, ελλείψει αντίθετης απόδειξης.

Ένα ηλεκτρονικό μήνυμα θεωρείται έγκυρο εάν το σύστημα πληροφορικής στο οποίο καταγράφεται το μήνυμα αυτό περιλαμβάνει τα αναγκαία στοιχεία ασφάλειας ώστε να αποφευχθεί κάθε μεταβολή ή μετάδοση της εγγραφής ή κάθε πρόσβαση στην εγγραφή αυτή. Ανά πάσα στιγμή πρέπει να είναι δυνατή η αναπαραγωγή της εγγεγραμμένης πληροφορίας σε άμεσα αναγνώσιμη μορφή. Όταν ένα ηλεκτρονικό μήνυμα διαβιβάζεται από έναν φορέα κοινωνικής ασφάλισης σε έναν άλλον, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 62

Χρηματοδότηση ενεργειών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης

Μέσα στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτήσει:

- ενέργειες που σκοπό έχουν να βελτιώσουν τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των αρχών και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής ανταλλαγής στοιχείων.
- κάθε άλλη ενέργεια όπως μελέτες και συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων καθώς και ενέργειες που στόχο έχουν να ενημερώσουν τους πολίτες και τις επαγγελματικές ομάδες που ενδιαφέρονται, σχετικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό, κυρίως με εκδόσεις καθώς και με τη διοργάνωση διαλέξεων και σεμιναρίων.

Άρθρο 63

Απαλλαγές ή μειώσεις φόρων — Απαλλαγή επικύρωσης

1. Το προνόμιο των απαλλαγών ή μειώσεων φόρων, χαρτοσήμου, δικαστικών τελών ή εγγραφής που προβλέπεται από τη νομοθεσία κράτους μέλους για τα πιστοποιητικά ή τα έγγραφα, τα οποία πρέπει να προσκομιστούν κατ'εφαρ-

μογή της νομοθεσίας του κράτους αυτού, επεκτείνεται στα αντίστοιχα πιστοποιητικά ή έγγραφα, τα οποία πρέπει να προσκομιστούν κατ'εφαρμογή της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους ή του παρόντος κανονισμού.

2. Κάθε πράξη, έγγραφο και άλλου είδους πιστοποιητικό το οποίο πρέπει να προσκομιστεί κατ'εφαρμογή του παρόντος κανονισμού απαλλάσσεται της επικύρωσης των διπλωματικών προξενικών αρχών.

Άρθρο 64

Αιτήσεις, δηλώσεις ή προσφυγές που υποβάλλονται προς την αρχή, το φορέα ή το δικαστήριο κράτους μέλους άλλου από το αρμόδιο κράτος

Οι αιτήσεις, δηλώσεις ή προσφυγές, οι οποίες κατ'εφαρμογή της νομοθεσίας κράτους μέλους πρέπει να υποβληθούν εντός καθορισμένης προθεσμίας προς την αρχή, το φορέα ή το δικαστήριο του κράτους αυτού, γίνονται δεκτές εάν υποβληθούν εντός της ίδιας προθεσμίας προς αντίστοιχη αρχή, φορέα ή δικαστήριο άλλου κράτους μέλους. Στην περίπτωση αυτή, η επιληφθείσα αρχή, φορέας ή δικαστήριο διαβιβάζει αμελλητί τις αιτήσεις, δηλώσεις ή προσφυγές αυτές προς την αρμόδια αρχή, το φορέα ή το δικαστήριο του πρώτου κράτους, είτε απευθείας είτε κατόπιν μεσολάβησης των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερομένων κρατών. Η ημερομηνία κατά την οποία οι αιτήσεις, δηλώσεις ή προσφυγές αυτές υποβλήθηκαν προς την αρχή, το φορέα ή το δικαστήριο του δεύτερου κράτους, θεωρείται ως η ημερομηνία υποβολής τους προς την αρμόδια αρχή, τον αρμόδιο φορέα ή το αρμόδιο δικαστήριο.

Άρθρο 65

Ιατρικές γνωματεύσεις

1. Οι ιατρικές γνωματεύσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία κράτους μέλους είναι δυνατόν να διενεργηθούν, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου φορέα, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, από το φορέα του τόπου διαμονής ή κατοικίας του δικαιούχου παροχών, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τον κανονισμό εφαρμογής του άρθρου 71 ή, εν ελλείψει, σύμφωνα με τους όρους που συμφωνούνται μεταξύ των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

2. Οι ιατρικές γνωματεύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, θεωρούνται ότι πραγματοποιήθηκαν στο έδαφος του αρμόδιου κράτους.

Άρθρο 66

Μεταφορά, από ένα κράτος μέλος σε άλλο, ποσών που οφείλονται βάσει του παρόντος κανονισμού

Ανάλογα με την περίπτωση οι μεταφορές ποσών που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού γίνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές συμφωνίες

κατά το χρόνο της μεταφοράς μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών. Εάν δεν υφίστανται τέτοιες συμφωνίες μεταξύ δύο κρατών μελών, οι αρμόδιες αρχές των κρατών αυτών ή οι αρμόδιες αρχές για τις διεθνείς πληρωμές καθορίζουν, κατόπιν συμφωνίας, τα αναγκαία μέτρα για τη διενέργεια των μεταφορών αυτών.

Άρθρο 67

Ειδικές διατάξεις για την εφαρμογή των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών

Ειδικές διατάξεις για την εφαρμογή των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών που αποδεικνύονται απαραίτητες για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό ή που προβλέπουν ευνοϊκότερους κανόνες για τους ενδιαφερόμενους αναφέρονται στο παράρτημα II.

Άρθρο 68

Είσπραξη εισφορών και απαίτηση παροχών που έχουν χορηγηθεί αχρεωστήτως

1. Η είσπραξη εισφορών που οφείλονται σε φορέα κράτους μέλους καθώς και η απαίτηση παροχών που έχουν χορηγηθεί αχρεωστήτως από φορέα κράτους μέλους είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, σύμφωνα με τη διοικητική διαδικασία και με τις εγγυήσεις και τα προνόμια που εφαρμόζονται για την είσπραξη των εισφορών που οφείλονται καθώς και για την απαίτηση παροχών που έχουν χορηγηθεί αχρεωστήτως από τον αρμόδιο φορέα του τελευταίου αυτού κράτους.

2. Οι εκτελεστές αποφάσεις των δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών που αφορούν την είσπραξη εισφορών, τόκων και πάγιων δαπανών ή την απαίτηση παροχών που έχουν χορηγηθεί αχρεωστήτως δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους, οι οποίες δεν επιδέχονται πλέον προσφυγής, εκτελούνται μετά από αίτηση του αρμόδιου φορέα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη νομοθεσία του τελευταίου αυτού κράτους. Οι αποφάσεις αυτές κηρύσσονται εκτελεστές στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει ο φορέας από τον οποίον ζητείται η αναγνώριση μέσω του αρμόδιου φορέα στο βαθμό που η νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους το απαιτεί.

3. Σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, πώχευσης ή πτωχευτικού συμβιβασμού, οι απαιτήσεις του φορέα ενός κράτους μέλους απολαμβάνουν σε άλλο κράτος μέλος, όμοια προνόμια με εκείνα που η νομοθεσία του τελευταίου αυτού κράτους αποδίδει στο έδαφός της για απαιτήσεις του ίδιου χαρακτήρα.

4. Οι τρόποι εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου θα ρυθμιστούν, εάν χρειαστεί, από τον κανονισμό εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 71 ή με συμφωνίες των κρατών μελών.

Άρθρο 69

Δικαίωμα των οφειλετών φορέων έναντι τρίτων υπευθύνων

1. Εάν ένα πρόσωπο έχει δικαίωμα σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους για ζημία η οποία προκλήθηκε από περιστατικά που συνέβησαν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, τα τυχόν δικαιώματα του οφειλέτη φορέα έναντι του τρίτου, ο οποίος υποχρεούται σε αποκατάσταση της ζημίας, ρυθμίζονται με τον ακόλουθο τρόπο:

- όταν ο φορέας οφειλέτης υποκαθίσταται, σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει, όσον αφορά τα δικαιώματα που έχει ο δικαιούχος έναντι του τρίτου, η υποκατάσταση αυτή αναγνωρίζεται από κάθε κράτος μέλος·
- όταν ο φορέας οφειλέτης έχει άμεσο δικαίωμα έναντι του τρίτου, κάθε κράτος μέλος αναγνωρίζει το δικαίωμα αυτό.

2. Εάν ένα πρόσωπο έχει δικαίωμα σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους για ζημία που προκλήθηκε από περιστατικά που συνέβησαν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, οι διατάξεις της νομοθεσίας αυτής, οι οποίες καθορίζουν σε ποιες περιπτώσεις αποκλείεται ή αστική ευθύνη των εργοδοτών ή των μισθωτών τους οποίους απασχολούν, ισχύουν έναντι του προσώπου αυτού ή του αρμόδιου φορέα.

Οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν επίσης για τα τυχόν δικαιώματα του οφειλέτη φορέα έναντι ενός εργοδότη ή των μισθωτών τους οποίους απασχολεί, σε όσες περιπτώσεις δεν αποκλείεται η ευθύνη τους.

3. Εφόσον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 παράγραφος 2, δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή οι αρμόδιες αρχές τους έχουν συνάψει συμφωνία παραίτησης από την απόδοση μεταξύ των φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους, τα τυχόν δικαιώματα έναντι τρίτου υπευθύνου ρυθμίζονται με τον ακόλουθο τρόπο:

- εφόσον ο φορέας του κράτους μέλους διαμονής ή κατοικίας χορηγεί παροχές σε άτομο για ζημία η οποία επήλθε στο έδαφός του, ο φορέας αυτός ασκεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που εφαρμόζει, το δικαίωμα υποκατάστασης ή της άμεσης ενέργειας κατά του υπόχρεου σε αποκατάσταση της ζημίας τρίτου·
- για την εφαρμογή του στοιχείου α):
  - ο δικαιούχος παροχών θεωρείται ότι υπάγεται στο φορέα του τόπου διαμονής ή κατοικίας και
  - ο φορέας αυτός θεωρείται ως οφειλέτης φορέας·

γ) οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εξακολουθούν να ισχύουν για τις παροχές που δεν περιλαμβάνονται στη συμφωνία παραίτησης από την απόδοση που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 70

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θεμελιώνει κανένα δικαίωμα για περίοδο προγενέστερη της ημερομηνίας εφαρμογής του στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.
2. Κάθε περίοδος ασφάλισης, καθώς και, κατά περίπτωση, κάθε περίοδος απασχόλησης ή κατοικίας, η οποία συμπληρώθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους πριν την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό των δικαιωμάτων που δημιουργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, δικαίωμα θεμελιώνεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ακόμη και αν αναφέρεται σε γεγονός που συνέβη πριν την ημερομηνία εφαρμογής του στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.
4. Κάθε παροχή, η οποία δεν έχει εκκαθαριστεί ή έχει ανασταλεί λόγω της ιθαγένειας ή της κατοικίας του ενδιαφερομένου, εκκαθαρίζεται ή επαναφέρεται κατόπιν αιτήσεως αυτού από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, με την επιφύλαξη ότι τα προηγούμενα εκκαθαρισθέντα δικαιώματα δεν ρυθμίστηκαν με εφάπαξ καταβολή.
5. Τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων, οι οποίοι επέτυχαν πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του ενδιαφερομένου κράτους μέλους την εκκαθάριση σύνταξης, είναι δυνατόν να αναθεωρηθούν, μετά από αίτησή τους, αφού ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του κανονισμού αυτού.
6. Εάν η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 ή στην παράγραφο 5 υποβληθεί εντός δύο ετών από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, τα δικαιώματα που δημιουργούνται δυνάμει του κανονισμού αυτού αποκτώνται από την ημερομηνία αυτή, χωρίς να είναι δυνατόν να ανταχθούν στους ενδιαφερομένους οι διατάξεις της νομοθεσίας κράτους μέλους περί εκπτώσεως ή παραγραφής δικαιωμάτων.
7. Εάν η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 ή στην παράγραφο 5 υποβληθεί μετά τη λήξη της διετούς προθεσμίας από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, τα δικαιώματα από τα οποία δεν εξέπεσε ο δικαιούχος ή τα οποία δεν παραγράφηκαν, αποκτώνται από

την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, με την επιφύλαξη τυχόν ευνοϊκότερων διατάξεων της νομοθεσίας κάθε κράτους μέλους.

8. Εάν με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ένα πρόσωπο έχει υπαχθεί στη νομοθεσία κράτους μέλους άλλου από εκείνο στη νομοθεσία του οποίου υπαγόταν δυνάμει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, το πρόσωπο αυτό δεν θα υπαχθεί στη νομοθεσία αυτού του άλλου κράτους μέλους παρά μόνον εάν το ζητήσει. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί στον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους του οποίου η νομοθεσία εφαρμόζεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, μέσα σε προθεσμία δύο χρόνων από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 71

Κανονισμός εφαρμογής

Μεταγενέστερος κανονισμός θα ρυθμίσει τους τρόπους εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Αυτός ο κανονισμός εφαρμογής πρέπει να εγκριθεί το αργότερο ένα χρόνο μετά την έγκριση του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 72

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 71.

Άρθρο 73

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 σχετικά με την εφαρμογή των καθεστώτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη της οικογένειάς τους που μετακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας και ο κανονισμός (ΕΟΚ) (1) 574/72 του Συμβουλίου της 21ης Μαρτίου 1972, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 «περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας» (2), καταργούνται.

Ο παρών κανονισμός είναι υποχρεωτικός σε όλα του τα στοιχεία και άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη.

(1) ΕΕ L 149 της 5.7.1971, σ. 2.

(2) ΕΕ L 74 της 27.3.1972, σ. 1.

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι***(άρθρο 55)**

Ειδικές παροχές:

A. Βέλγιο	Θ. Λουξεμβούργο
.....	.....
B. Δανία	I. Κάτω Χώρες
.....	.....
Γ. Γερμανία	ΙΑ. Αυστρία
.....	.....
Δ. Ισπανία	ΙΒ. Πορτογαλία
.....	.....
E. Γαλλία	ΙΓ. Φινλανδία
.....	.....
ΣΤ. Ελλάδα	ΙΔ. Σουηδία
.....	.....
Z. Ιρλανδία	ΙΕ. Ηνωμένο Βασίλειο
.....	.....
H. Ιταλία	
.....	

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ***(άρθρο 67)**

Ειδικές διατάξεις για την εφαρμογή των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών:

A. Βέλγιο	Θ. Λουξεμβούργο
.....	.....
B. Δανία	I. Κάτω Χώρες
.....	.....
Γ. Γερμανία	ΙΑ. Αυστρία
.....	.....
Δ. Ισπανία	ΙΒ. Πορτογαλία
.....	.....
E. Γαλλία	ΙΓ. Φινλανδία
.....	.....
ΣΤ. Ελλάδα	ΙΔ. Σουηδία
.....	.....
Z. Ιρλανδία	ΙΕ. Ηνωμένο Βασίλειο
.....	.....
H. Ιταλία	
.....	